ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1879

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 5.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. .....

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1879

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπόλιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ἀριθ. 176 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Δ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕβδομος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντὸς ἀλλοδαπῆς φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἰσπράττονται—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 8. — 13 Μαΐου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ

Γ. ΥΓΕΙΟΝΟΜΕΙΟΥ ΤΗΣ Δ. Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

[Γενικοῦ Ὑγειονομείου τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος]

ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 276.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ὅπου ὁ Πονηρίδης πείθεται, ὅτι καὶ κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀντίποδας καλὸν εἶνε νὰ κρατῇ τις ὀλίγα χρήματα.

Τὸ *Καρράτιχ*, ἀποπλεῦσαν τοῦ Χόγγ-Κόγγ τὴν ἑβδόμην Νοεμβρίου, κατὰ τὰς ἕξ καὶ ἡμίσειαν τῆς ἑσπέρας, ἔπλεεν ὁλοταχῶς πρὸς τὰς χώρας τῆς Ἰαπωνίας, βρῖθον ἐμπορευμάτων καὶ ἐπιβατῶν. Δύο δὲ μόνοι κοιτωνίσκοι του ἦσαν κενοί, οἱ ληφθέντες διὰ τὸν κ. Φόγ.

Τὴν ἐπαύριον αὐγὴν οἱ πρωΐαται εἶδον μετά τινος ἐκπλήξεως ἐπιβάτην τινά, ἡλίθιον ἔχοντα τὸ βλέμμα, τὸ βῆμα κλονούμενον καὶ τὴν κόμην φριξότριχα, προκύπτοντα τῆς ἀναβάθρας τῶν δευτέρων θέσεων, πορευθέντα δὲ δι' ἀσταθοῦς τοῦ ποδὸς καὶ καθίσαντα ἐπὶ σωροῦ τινος ἱστίων.

Ὁ ἐπιβάτης ἐκεῖνος ἦν ὁ Πονηρίδης ὁλόκληρος. Ἰδοὺ δὲ τί εἶχε συμβῆ.

Ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν ἐκ τοῦ καπηλείου ἀναχώρησιν τοῦ Φίξ, δύο ὑπηρέται ἀνήγειραν τὸν βαθύτατα κοιμώμενον Πονηρίδην καὶ ἀπέθηκαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἥτις ἦτο προωρισμένη διὰ τοὺς καπνιστάς. Μετὰ τρεῖς ὅμως ὥρας, διωκόμενος οὗτος καὶ κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐφιαλτικούς του ὀνείρους ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης σαθερᾶς ἰδέας, ἐξύπνησε, παλαίων κατὰ τῆς ληθαργικῆς ἐπιδράσεως τοῦ ναρκωτικοῦ. Ἡ σκέψις, ὅτι παρέλιπε τὸ καθῆκόν του, ἀπέσεισέ πως τὴν νάρκην του, καὶ καταλιπὼν τὴν κλίνην ἐκείνην τῶν μεθύσιων, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδόν, περιπατῶν καὶ κλονούμενος, στηριζόμενος εἰς τοὺς τοίχους, πίπτων καὶ ἀνεγειρόμενος, ἀλλ' ὠθούμενος πάντοτε καὶ ἀκαταμαχήτως ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης ὁρμῆς, καὶ φωνάζων ὡς ἐν ὀνείρῳ: *Καρράτιχ, Καρράτιχ!*

Τὸ ἀτμοκίνητον ἦν πρὸ αὐτοῦ εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν, καπνίζον καὶ ἕτοιμον εἰς ἀπόπλουν. Ὥρμησε λοιπὸν ὁ Πονηρίδης ἐπὶ τῆς περιαιρετῆς γεφύρας, καὶ διαβὰς ταχὺς κατέπεσεν ἀναίσθητος ἐπὶ τῆς πρώρας, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ *Καρράτιχ* ἔλυε τὰ ἀπόγειά.

Ναῦται τινες, συνειθισμένοι εἰς τοιαύτας σκηνάς, κατεβίβασαν τὸν ταλαίπωρον νέον εἰς ἕνα κοιτωνίσκον τῶν δευτέρων θέσεων, καὶ ὁ Πονηρίδης ἀφύπνωσε τὴν ἐπαύριον πρωΐαν, εἰς ἑκατὸν πεντήκοντα μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς σινικῆς γῆς.

Οὕτω δὲ τὴν πρωΐαν ἐκείνην εὑρίσκετο ὁ Πονηρίδης ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Καρράτιχ*, ἀναβὰς ν' ἀναπνεύσῃ ἄπληστος τὴν δροσερὰν αὔραν τῆς θαλάσσης. Ὁ καθαρὸς ἐκεῖνος ἀὴρ τὸν ἐξεμέθυσε. Ἤρξατο συνάγων πῶς τὰς ἰδέας του, καὶ μετὰ πολλῆς δυσκολίας τὸ κατώρθωσε. Ἐπὶ τέλους ἀνεμνήσθη τῶν σκηνῶν τῆς προτεραίας, τῶν ἐκμυστηρεύσεων τοῦ Φίξ, τοῦ καπηλείου, κ.τ.λ.

— Εἶνε φανερόν, διελογίσθη, ὅτι μὲ ἐμέθυσάν εἰς φοβερὸν βαθμόν! Τί θὰ εἰπῇ ὁ κ. Φόγ! Ὁποιοδήποτε ὅμως ἐπρόφθασα τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαῖον.

Εἶτα δέ, συλλογιζόμενος τὸν Φίξ.

— Ὅσον δι' αὐτόν, διενοήθη, ἐλπίζω ὅτι τὸν ἐξεφορτώθημεν, καὶ ὅτι δὲν ἐτόλμησε νὰ μᾶς παρακολουθήσῃ καὶ ἐδῶ, ὕστερον ἀφ' ὅσα μοῦ ἐπρότεινε. Ἀστυνομικὸς πράκτωρ νὰ καταδιώκῃ τὸν αὐθέντην μου, κατηγορούμενον διὰ κλοπὴν τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας! Μὴ χειρότερα! Ὁ αὐθέντης μου εἶνε κλέπτης ὅσον εἶμ' ἐγὼ δολοφόνος.

Ἔπρεπεν ἄρά γε ὁ Πονηρίδης νὰ διηγηθῇ τὰ διατρέξαντα εἰς τὸν κύριόν του; Ἔπρεπε νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ Φίξ; Δὲν θὰ ἦτο

καλλίτερον νὰ περιμείνῃ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς Λονδῖνον, καὶ τότε νὰ τῷ εἴπῃ, δι' ἀστειότητα, ὅτι ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος τὸν κατεδίωκε καθ' ὅλην του τὴν περιοδείαν; Τοῦτο βέβαια ἦτο προτιμότερον. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ πρᾶγμα ἐχρειάζετο σκέψιν. Ἀνάγκη ἐπὶ τοῦ παρόντος ἦτο νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ κ. Φόγ, καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησιν διὰ τὴν ἀκατονόμαστον διαγωγήν του.

Ἠγέρθη λοιπὸν ὁ Πονηρίδης, καὶ τοι δὲ ἡ θάλασσα ἦτο ταραγώδης καὶ τὸ πλοῖον διετοίχει μεγάλως, κατώρθωσε διὰ τῶν ἀσταθῶν του ποδῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πρύμναν. Οὐδένα ὅμως εἶδεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν κύριόν του οὔτε πρὸς τὴν κυρίαν Ἀουδά.

— Καταλαμβάνω! εἶπε καθ' ἑαυτόν· ἡ κυρία Ἀουδὰ θὰ κοιμᾶται ἀκόμη, ὁ δὲ κ. Φὸγ θὰ εὕρε κανένα καὶ θὰ παίζει, κατὰ τὴν συνήθειάν του, οὕτως.

Ταῦτα δὲ λέγων κατέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖ ἦτο ὁ κ. Φόγ. Ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν οἰκονόμον, τίνα κοιτωνίσκον εἶχεν ὁ κ. Φόγ· ἐκεῖνος ὅμως ἀπήντησεν, ὅτι οὐδένα τοιοῦτον ἐπιβάτην ἐγνώριζε.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπεν ὁ Πονηρίδης ἐπιμένων. Εἶνε εἷς κύριος ὑψηλός, ψυχρός, κάπως ἀκοινώνητος, συνοδευόμενος ἀπὸ μίαν νέαν κυρίαν...

— Δὲν ὑπάρχει νέα κυρία μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν, ἀπήντησεν ὁ οἰκονόμος. Ἔπειτα ἰδοὺ ὁ κατάλογός των· κυττάξατε!

Ὁ Πονηρίδης ἐθεώρησε τὸν κατάλογον,.. ἀλλὰ δὲν εἶδε τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου του. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐθαμβώθησαν, καὶ ἰδέα τις τῷ ἐπῆλθεν αἰφνιδίως.

— Εἰς τὸ *Καρνάτικ* εὑρίσκομαι; ἀνέκραξε.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ οἰκονόμος.

— Καὶ πηγαίνομεν εἰς τὴν Ὑοκοχάμαν;

— Μάλιστα.

Ὁ Πονηρίδης ἐφοβήθη πρὸς στιγμὴν μὴ εἶχεν ἐπιβιβασθῆ εἰς ἄλλο ἀτμόπλοιον. Ἂν ὅμως εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ *Καρνάτικ*, βέβαιον ἐπίσης ἦτο ὅτι ὁ κύριός του δὲν εὑρίσκετο ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ ἰδέα αὕτη τὸν ἐκεραυνοβόλησε, καὶ κατέπεσεν ἀδρανὴς ἐπί τινος ἕδρας. Ἀίφνης ὅμως ἐφωτίσθη ἡ διάνοιά του, καὶ ἀνεμνήσθη εὐθὺς ὁ Πονηρίδης, ὅτι ἡ ἀναχώρησις τοῦ *Καρνάτικ* εἶχεν ἐπιταχυνθῆ, ὅτι ὤφειλεν αὐτὸς νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν κύριόν του, καὶ ὅτι δὲν τὸ ἔπραξεν. Αὐτὸς λοιπὸν ἔπταιεν, ἂν ὁ κ. Φὸγ καὶ ἡ κ. Ἀουδὰ καθυστέρησαν τοῦ ἀτμοκινήτου.

Αὐτὸς ἔπταισε, ναί! ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἔπταισεν ὁ προδότης ἐκεῖνος, ὅστις ἵνα χωρίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κυρίου του, καὶ κρατήσῃ ἐκεῖνον εἰς Χόγγ-Κόγγ, τὸν ἐμέθυσε! Διότι ὁ Πονηρίδης κατενόησε τέλος πάντων τὸ τέχνασμα τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου. Τώρα δὲ ὁ κ. Φὸγ ἦτο βεβαίως κατεστραμμένος πλέον, εἶχεν ἀπολέσει τὸ στοίχημά του, συλληφθῆ καὶ φυλακισθῆ ἴσως!.. Τοῦτο ἀναλογιζόμενος ὁ Πονηρίδης ἔτιλλε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του. Ὤ! καὶ ἂν τοῦ ἔπιπτε ποτὲ εἰς τὰς χεῖρας ὁ Φίξ, τί ἰσολογισμὸς θὰ ἐγίνετο μεταξύ των!

Τέλος πάντων μετὰ τὴν πρώτην ἀποθάρρυνσιν, ὁ ταλαίπωρος νέος ἀνέλαβε τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματός του, καὶ ἐμελέτησε πῶς εἶχον τὰ πράγματα. Ἐπείσθη δὲ ὅτι δὲν ἦσαν περίφημα. Ὁ γάλλος ἔπλευσεν εἰς Ἰαπωνίαν, καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελεν ἀφιχθῆ ἐκεῖσε. Πῶς ὅμως ἤθελεν ἀναχωρήσει; τὸ βαλάντιόν του ἦν ἐντελῶς κενόν. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὁ ναῦλός του καὶ ἡ τροφή του ἦσαν ἤδη πληρωμένα, καὶ εἶχεν ἑπομένως ἐνώπιόν του ἠσφαλισμένας πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας, καθ' ἃς ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ τί ν' ἀποφασίσῃ. Τί ἔφαγε καὶ τί ἔπιε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἶνε ἀπερίγραπτον. Ἔφαγε δι' ἑαυτόν, διὰ τὸν κύριόν του καὶ διὰ τὴν κυρίαν Ἀουδά. Ἔφαγεν, ὡσανεὶ ἡ Ἰαπωνία, ὅπου ἔμελλε νὰ καταπλεύσῃ, ἦν τόπος ἔρημος, οὐδὲν περιέχουσα τρόφιμον.

Τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ μηνός, κατὰ τὴν πρωϊνὴν πλημμυρίδα, τὸ *Καρνάτικ* εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὑοκοχάμας.

Ἡ πόλις αὕτη ἀποτελεῖ σπουδαιότατον ὅρμον τοῦ Βίρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς ὃν προσεγγίζουσι πάντα τὰ ἀτμόπλοια, ὅσα μεταφέρουσιν ἐπιβάτας, καὶ τὰ μεταξὺ Βορείου Ἀμερικῆς, Κίνας, Ἰαπωνίας καὶ τῶν Μαλαισίων νήσων ταχυδρομικά. Ἡ Ὑοκοχάμα κεῖται ἐν αὐτῷ τῷ κόλπῳ τοῦ Γέδου, μικρὸν δ' ἀπέχει τῆς μεγίστης ταύτης πόλεως, δευτέρας πρωτευούσης τοῦ ἰαπωνικοῦ κράτους, ἐν ᾗ διέμενεν ἄλλοτε, ὅτε ὑπῆρχεν, ὁ πολιτικὸς αὐτοκράτωρ Ταϊκούν, καὶ ἀντιζήλου τοῦ Μεάκου, ὅπου διαμένει ὁ ἐκκλησιαστικὸς αὐτοκράτωρ καὶ τῶν θεῶν ἀπόγονος Μικάδος.

Τὸ *Καρνάτικ* ὡρμίσθη εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς Ὑοκοχάμας, ἐγγὺς τῶν προχωμάτων τοῦ λιμένος καὶ τῶν τελωνιακῶν ἀποθηκῶν, ἐν μέσῳ πολυαρίθμων πλοίων πάσης ἐθνικότητος. Ὁ δὲ Πονηρίδης ἀπέβη, χωρὶς τινος ἐνθουσιασμοῦ, εἰς τὴν τοσοῦτον περίεργον ἐκείνην γῆν τῶν υἱῶν τοῦ Ἡλίου, καὶ ἀπεφάσισε, μὴ ἔχων τι ἄλλο κάλλιον νὰ πράξῃ, νὰ λάβῃ τὴν τύχην ὡς ὁδηγόν του, καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰκῇ διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως.

Εὑρέθη δ' εὐθὺς ἀμέσως ἐντὸς πόλεως ἐντελῶς εὐρωπαϊκῆς, ἥτις, περιέχουσα οἰκίας, χθαμαλὰς τὴν πρόσοψιν καὶ κοσμουμένας διὰ δωμάτων, ὑφ' ἃ περιέθεον κομψὰ περιστύλια, ἐκάλυπτε διὰ τῶν ὁδῶν αὐτῆς, τῶν πλατειῶν, τῶν νεωρίων καὶ τῶν ἀποθηκῶν της ἅπαν τὸ μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βίρήνης καὶ τοῦ ποταμοῦ διάστημα. Κ' ἐν αὐτῇ δ' ἐπίσης, ὡς καὶ ἐν Χόγγ-Κόγγ καὶ ἐν Καλκούτῃ ἔβριθεν ἀνάμικτος καὶ παντοδαπὸς ὅμιλος Ἀμερικανῶν, Ἀγγλων, Σινῶν, Ὁλλανδῶν, ἐμπόρων προθύμων εἰς πᾶσαν ἀγοράν καὶ πᾶσαν πώλησιν, πρὸς οὓς ὁ γάλλος ἠσθάνετο ἑαυτὸν τοσοῦτον ξένον ὅσον καὶ πρὸς τοὺς Ὀττεντότους, ἂν τυχὸν τὸν ἔρριπτεν ἡ θάλασσα εἰς τὴν χώραν των.

Καὶ εἶχε μὲν ὁ Πονηρίδης τὸ καταφύγιον νὰ προσδράμῃ εἰς τοὺς ἐν Ὑοκοχάμᾳ γάλλους καὶ ἀγγλους προξένους· ἀλλ' ἀπηρέσκετο νὰ διηγηθῇ τὰ καθ' αὐτόν, ἅτινα τοσοῦτον στενῶς συνεδέοντο πρὸς τὰ συμβάντα τοῦ κυρίου του, καὶ ἤθελε νὰ ἐξαντλήσῃ πρὸ τούτου πᾶν ἄλλο μέσον.

Οὕτω δέ, ἀφοῦ διέτρεξε τὸ εὐρωπαϊκὸν μέρος τῆς πόλεως, χωρὶς ἡ τύχη νὰ τὸν βοηθήσῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν πόλιν, ἀπόφασιν ἔχων νὰ προβῇ ἐν ἀνάγκῃ καὶ μέχρι τοῦ Γέδου.

Τὸ ἐξ ἐγχωρίων κατοικούμενον ἐκεῖνο μέρος τῆς Ὑοκοχάμας καλεῖται Βέντεν, ἐξ ὀνόματος θαλασσίας θεᾶς, λατρευομένης ἐπὶ τῶν πλησίον νήσων. Βλεπέ τις δ' ἐν αὐτῇ θαυμασίας δενδροστοιχίας κέδρων καὶ ἐλατῶν, πύλας ἱερᾶς, ἀρχιτεκτονικῆς παραδόξου, γεφύρας κατακεχωσμένας ἐν μέσῳ καλάμων καὶ βαμβοκαλάμων, τεμένη σκιαζόμενα ὑπὸ τῆς ἀπείρου καὶ μελαγχολικῆς στέγης κέδρων αἰωνοβίων, μοναστήρια, εἰς ὧν τοὺς μυχοὺς διῆγον ζωοφύτων βίον οἱ ἱερεῖς τοῦ Βούδα καὶ τοῦ Κομφουκίου οἱ ὁπαδοί, ὁδοὺς ἀπεράντους, ἀφ' ὧν ἠδύνατό τις νὰ συγκομίσῃ ῥοδόχροα καὶ πορφυροπάρεια παιδία, ἀνθρώπια, ἅτινα ἤθελέ τις ὑπολάβει κοπέντα πρὸ μικροῦ ἀπὸ ἰαπωνικοῦ τινος ἀλεξηνέμου, καὶ ἅτινα ἐτύρβαζον ἐν μέσῳ βραχυπόδων κυναρίων καὶ κιτρινωπῶν γαλῶν, ὀκνηροτάτων ἀλλὰ καὶ θωπευτικωτάτων συνάμα.

Αἱ ὁδοὶ ἔβριθον πλήθους ἀεικινήτου. Βόνζαι ἱερεῖς παρήρχοντο ἐν λιτανείᾳ, κρούοντες τὰ μονότονα κύμβαλά των· τελωνιακοὶ καὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, φέροντες πίλους ὀξεῖς καὶ διὰ λάκκης κεκοσμημένους, ἐζωσμένοι δὲ δύο περὶ τὴν ὀσφύν των ξίφη, ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο· καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐσόβουν στρατιῶται, ἐνδεδυμένοι κυανᾶ καὶ λευκόσειρα βαμβακερὰ ἱμάτια, καὶ ὡπλισμένοι δι' ὅπλων ὀπισθογεμῶν, ὁπλῖται τοῦ μικάδου, περιβεβλημένοι τὴν μεταξίνην των ἐφεστρίδα καὶ τὸν ἀλυσσιδωτόν των θώρακα, καὶ πολυάριθμοι ἄλλοι παντοδαποὶ στρατιωτικοὶ—διότι ἐν Ἰαπωνίᾳ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα ἐκτιμᾶται ὅσον περιφρονεῖται ἐν Κίνᾳ. Ἤρχοντο δὲ μετ' αὐτοὺς μοναχοὶ ἐρανολέκται, ἀσκηταὶ μακροχίτωνες, καὶ ἁπλοῖ ἀστοί, λείαν ἔχοντες καὶ ἐβενώδη τὴν κόμην, χονδρὴν τὴν κεφαλήν, μακρὸν τὸν θώρακα, λεπτὰς τὰς κνήμας, τὸ ἀνάστημα βραχύ, καὶ τὴν χροιὰν ποικίλλουσαν ἀπὸ τοῦ βαθέος χαλκόχρου μέχρι τοῦ λευκοῦ, ἀλλ' οὐδέποτε κιτρίνην ὡς ἡ τῶν Σινῶν, ὧν διαφέρουσι μεγάλως οἱ Ἰάπωνες. Εἶτα δὲ τέλος, μεταξὺ τῶν ὀχημάτων, τῶν φορείων, τῶν ἵππων, τῶν ἀχθοφόρων, τῶν μονοτρόχων καὶ ἱστιεφόρων ἁμαξίων, καὶ τῶν ποικίλων ἄλλων ἰαπωνικῶν μέσων μεταφορᾶς, ἐφαίνοντο βραχὺ βαίνουσαι διὰ τῶν μικρῶν των πολῶν, περιβεβλημένων εὐμαρίδας ἐξ ἀθόνης ἢ ἀχύρινα σανδάλια ἢ κρουπέζας ἐκ ξύλου γλυπτοῦ, γυναῖκές τινες οὐχὶ εὔμορφαι, παρεσυρμένους ἔχουσαι τοὺς ὀφθαλμούς, πλακοειδὲς τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὀδόντας μελανοὺς κατὰ τὸν συρμόν, ἀλλὰ φερούσας ἐπιχαρίτως τὴν ἐθνικήν των ἐσθῆτα *κιμονό*, εἶδος κοιτωνίτου διασταυρουμένου ὑπὸ μεταξίνου κεστοῦ, ὅστις συνεπτύσσετο ὄπισθεν εἰς κολοσσιαίαν κοσσύβην, ἀντιγραφεῖσαν πιθανώτατα ἀπὸ τῶν ἰαπωνίδων ὑπὸ τῶν νῦν παρισινῶν.

Ὁ Πονηρίδης περιέδραμεν ἐπί τινας ὥρας τὸ παντοδαπὸν ἐκεῖνο σμῆνος, θεωρῶν ἐπίσης τὰ περίεργα καὶ πλούσια ἐμπορικὰ καταστήματα, τὰ πρατήρια, ὅπου συγκομίζεται πᾶν ῥωποτέχνημα τῆς ἰαπωνικῆς χρυσοχοΐας, τὰ διὰ σημαιῶν καὶ ἐπισειόντων κεκοσμημένα καὶ ἀπρόσιτα εἰς αὐτὸν ἑστιατόρια, τὰ τεϊοπωλεῖα, ὅπου πίνεται τὸ εὐῶδες θερμὸν ποτὸν μετὰ τοῦ *σακί*, πνεύματος ἐξαγομένου ἐκ τῆς ἐν ζυμώσει σακχάρεως, καὶ τὰ ἄνετα ἐκεῖνα καπνιστήρια, ἐν οἷς καπνίζεται οὐχὶ ὄπιον, ἄχρηστον σχεδὸν ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἀλλὰ καπνὸς λεπτότατος.

Εἶτα ὁ Πονηρίδης ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εὑρέθη ἐν μέσῳ ἀπεράντων δρυζώνων. Ἄλλον δ' ἐκεῖ οὐχὶ ἐπὶ θάμνων ἀλλ' ἐπὶ δένδρων ἀληθῶν, καμέλλιαι θαυμασταί, ἀναδίδουσαι τὸ ἔσχατον αὐτῶν ἄρωμα καὶ τὸ ὕστατον χρῶμά των, καὶ ἐν μέσῳ αἱμασιῶν ἐκ βαμβοκαλάμων κερασέαι, δαμασκηνέαι, μηλέαι, ἃς οἱ ἰθαγενεῖς καλλιεργοῦσι χάριν τοῦ ἄνθους μᾶλλον ἢ τοῦ καρποῦ των, προφυλασσόμεναι διὰ παραδοξομόρφων εἰδώλων ἢ συριζόντων μύλων κατὰ τοῦ ῥάμφους τῶν στρουθίων, τῶν περιστερῶν, τῶν κοράκων καὶ ἄλλων καρποβόρων πτηνῶν. Ἑκάστη μεγαλοπρεπὴς κέδρος ἔστεγεν ἕνα ἀετόν, καὶ πᾶσα ἰτέα ἔσκεπεν ὑπὸ τὸ φύλλωμά της ἐρωδιόν τινα, μελαγχολικῶς λωφάζοντα ἐπὶ τοῦ ἑνός του ποδός. Κορῶναι δὲ πανταχοῦ, καὶ νῆσσαι καὶ ἱέρακες καὶ γῆνες ἄγριοι, καὶ γέρανοι ἐξ ἐκείνων, οὓς οἱ ἰάπωνες ἀποκαλοῦσιν *εὐγενεστάτους*, θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς σύμβολα εὐημερίας καὶ μακροβιότητος.

Πλανώμενος ὁ Πονηρίδης οὕτω εἶδεν ἔα τινὰ μεταξὺ τῶν χόρτων.

— Ἀ! εἶπεν, ἃς δειπνήσω μ' αὐτά!

Ὀσφρανθεὶς ὅμως, τὰ εὗρεν ἄοσμα.

— Κ' ἐδῶ ἀτυχία! διελογίσθη.

Εἶχε μὲν ὁ χρηστὸς καὶ προμηθὴς νέος προγευματίσει ἐπὶ τοῦ *Καρνάτικ* ὅσον ἀφθονώτερον ἠδυνήθη· ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας ὅλης περιπάτου ἠσθάνετο τὸν στόμαχόν του ἀπολύτως κενόν. Μὴ βλέπων πρόβατα, αἶγας ἢ χοίρους εἰς τὰ

ἐγχώρια κρεωπωλεῖα, γνωρίζων δέ, ὅτι ἐν Ἰαπωνίᾳ θεωρεῖται ὡς ἱεροσυλία ὁ φόνος τῶν βοῶν, ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμένων εἰς τὴν γεωργίαν, συνήγαγε τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ κρέας ἦν λίαν σπάνιον ἐν τῇ χώρᾳ· καὶ δὲν ἠπατᾶτο. Ἐν ἐλλείψει ὅμως συνήθους κρέατος, ὁ στόμαχός του δὲν θ' ἀπέκρουε τεμάχιόν τι κάπρου ἢ δορκάδος, πέρδικά τινα ἢ κίχλαν, κυνήγιον οἱονδήποτε ἢ ὀψάριον, ἐξ ὧν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν μετὰ τοῦ ὀρυζίου τρέφονται οἱ Ἰάπωνες. Δυστυχῶς, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενος, ἐδέησε ν' ἀναβάλῃ εἰς τὴν ἐπαύριον τὴν περὶ τῆς τροφῆς του μέριμναν.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτός, ὁ Πονηρίδης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰθαγενῆ πόλιν, καὶ ἐπλανήθη διὰ τῶν ὁδῶν αὐτῆς ἐν μέσῳ φανῶν πολυχρόων, θεώμενος ἀκροβάτας ἐκτελοῦντας τὰς θαυμασίας αὐτῶν ἀσκήσεις, καὶ ἀστρολόγους περισυνάγοντας ἐν ὑπαίθρῳ τὸν ὅμιλον περὶ τὸ τηλεσκόπιόν των. Εἶτα δ' ἐπανεῖδε τὴν προκυμαίαν, διαστιζομένην ὑπὸ τῶν πυρσῶν τῶν ἁλιέων, οἵτινες ἐσαγήνευον τοὺς ἰχθῦς διὰ τῶν φλογῶν ἀνημμένης ῥητίνης.

Τέλος αἱ ὁδοὶ ἠρημώθησαν, καὶ περιπολίαι νυκτοφυλάκων διεδέχθησαν τὸ διαλυθὲν πλῆθος. Οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτῶν, περιβεβλημένοι τὸν μεγαλοπρεπῆ των ἱματισμόν, τοσοῦτον ὡμοίαζον πρὸς πρέσβεις, ὥστε ὁ Πονηρίδης ἐπανελάμβανε κωμικῶς, ὁπάκις συνήντα λαμπροφόρον τινὰ νυκτοφύλακήν:

— Ἄλλη πάλιν ἰαπωνικὴ πρεσβεία, ἀναχωροῦσα διὰ τὴν Εὐρώπην!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Ἐν ᾧ ἡ βίς τοῦ Πονηρίδου μεγεθύνεται ὑπερβαλλόντως

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Πονηρίδης, κατάκοπος καὶ λιμώττων, διελογίσθη ὅτι ἐκ παντὸς τρόπου ἔπρεπε νὰ φάγῃ, καὶ ὅτι τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ φάγῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον. Καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ εὕρῃ πρόχειρον πρὸς τοῦτο πόρον, πωλῶν τὸ ὡρολόγιόν του, ἀλλὰ προετίμα ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον τῆς πείνης. Ἐνόησε δὲ τέλος ὁ χρηστὸς νέος, ὅτι καιρὸς ἦτο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἰσχυράν, ἂν ὄχι καὶ μελῳδικὴν φωνήν, δι' ἧς τὸν εἶχε προικίσει ἡ φύσις.

Γνωρίζων ἀγγλικά τινα καὶ γαλλικὰ ἀσματία, ἀπεφάσισε νὰ τὰ δοκιμάσῃ. Οἱ Ἰάπωνες θὰ ἠγάπων ἀναντιρρήτως τὴν μουσικήν, ἀφοῦ πάντα παρ' αὐταῖς ἐτελοῦντο ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις, καὶ θὰ ἐξετίμων ἐπομένως τὰ προτερήματα τοῦ εὐρωπαίου ἀοιδοῦ.

Ἴσως ὅμως ἡ πρωϊνὴ ὥρα ἦτο ἔτι ἀκατάλληλος εἰς μουσικὴν συναυλίαν, οἱ δὲ μουσικοὶ, αἱφνιδίως ἀφυπνιζόμενοι, δὲν θὰ ἐπλήρωνον πιθανῶς τὸν ψάλτην διὰ νομίσματος ἔχοντος ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν ὁ Πονηρίδης νὰ περιμείνῃ ἔτι ὥρας τινάς· ἐνῷ δὲ περιεπάτει διελογίσθη, ὅτι ὁ ἱματισμός του θὰ ἐφαίνετο ἴσως πολυτελέστερος τοῦ προσήκοντος εἰς πλάνητα ἠθοποιόν, καὶ τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ν' ἀνταλλάξῃ τὰ ἐνδύματά του ἀντ' ἄλλων ἁρμοδιωτέρων εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ ἀνταλλαγὴ δὲ αὕτη θὰ τῷ παρεῖχεν ἄλλως καὶ χρηματικόν τι περίσσευμα, ὅπερ ἠδύνατο πάραυτα νὰ διαθέσῃ εἰς θεραπείαν τοῦ στομάχου του.

Τούτου ἀποφασισθέντος, ὑπελείπετο ἡ ἐκτέλεσις. Μετὰ μακρὰν δὲ ἀναζήτησιν ἀνεκάλυψε τέλος ὁ Πονηρίδης ἐγχώριόν τινα ῥακοπώλην, εἰς ὃν καὶ ὑπέβαλε τὴν πρότασίν του. Τὸ εὐρωπαϊκὸν ἔνδυμα ἤρεσεν εἰς ἐκεῖνον, καὶ ὁ Πονηρίδης ἐξήρχετο μετὰ μικρὸν τοῦ ῥακοπωλείου περιβεβλημένος γηραιὸν ἰαπωνικὸν τριβώνιον καὶ φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του πολύπλευρον κίδαριν, παράχρωμον ἐκ τῆς παλαιότητος. Συγχρόνως ὅμως ἀργυρᾶ τινα κερμάτια ἐκρότουν ἐν τῷ θυλακίῳ του.

— Ἄς ἴδωμεν! διελογίσθη. Ἄς εἰπῶ, ὅτι ἔχομεν ἀποκρηάν!

Πρῶτον μέλημα τοῦ ἐξιαπωνισθέντος Πονηρίδου ὑπῆρξε νὰ εἰσέλθῃ εἰς πανιχρόν τι τεῖοπωλεῖον καὶ νὰ προγευματίσῃ ἐκ τῶν λειψάνων ἑνὸς ὀρνιθίου καὶ δρακῶν τινων ὀρύζης, ὡς ἄνθρωπος ἀμφιβάλλων ἂν ἔρχεται καὶ νὰ γευματίσῃ.

— Τώρα, εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἀφοῦ προσηκόντως ἐπλήρωσε τὴν κενήν του κοιλίαν, πρέπει νὰ συλλογισθῶμεν ὡς ἄνθρωποι! Δὲν ἠμπορῶ πλέον ν' ἀλλάξω τὸ ἰαπωνικόν μου φορεσίαν μὲ ἄλλο πλέον ἰαπωνικόν. Ἀνάγκη ἄρα ἀπαραίτητος νὰ σκεφθῶ, πῶς θ' ἀποχαιρετίσω μίαν ὥραν ἀρχήτερα τὴν γῆν αὐτὴν τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία δὲν θὰ μοῦ ἀφήσῃ βεβαίως περιφήμους ἀναμνήσεις.

Διελογίσθη τότε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ εἰς Ἀμερικὴν ἀποπλέοντα ἀτμοκίνητα, καὶ ἀντὶ τοῦ ναύλου μόνου καὶ τῆς τροφῆς του νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὰ τὴν ὑπηρεσίαν του, ὡς μάγειρος ἢ ὑπηρέτης. Φθάνων δὲ εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον, θὰ ἐσκέπτετο περὶ τῶν παραιτέρω. Τὸ σπουδαῖον δι' αὐτὸν ἦτο νὰ διαπλεύσῃ τὰ τετρακισχίλια καὶ ἑπτακόσια μίλια τοῦ Εἰρηνικοῦ, τὰ χωρίζοντα τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τοῦ νέου κόσμου.

Τοῦτο σκεφθεὶς ὁ Πονηρίδης καὶ ἐκτελῶν εὐθὺς τὴν ἰδέαν του, κατηυθύνθη πρὸς τὸν λιμένα τῆς Ὑοκοχάμας. Καθ' ὅσον ὅμως ἐπλησίαζεν εἰς τὰ νεώρια, τὸ σχέδιόν του, ὅπερ κατ' ἀρχὰς τῷ εἶχε φανῆ τοσοῦτον ἁπλοῦν, παρίστατο εἰς αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον ἀνεκτέλεστον. Τίνα ἀνάγκην ὑπηρέτου ἢ μαγείρου θὰ εἶχεν ἀμερικανικόν τι ἀτμόπλοιον, καὶ τίνα ἐμπιστοσύνην ἤθελεν αὐτὸς ἐμπνεύσει ὑπὸ τὸν ἀλλόκοτον ἐκεῖνον ἱματισμόν του; Τίνας συστάσεις ἠδύνατο νὰ προτείνῃ, καὶ τίνας πληροφορίας νὰ ἐπικαλεσθῇ;

Οὕτω σκεπτόμενος, εἶδεν αἴφνης κολοσσιαῖον πρόγραμμα, ὅπερ κυβιστήτ τις (clown) περιέφερε διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Ὑοκοχάμας, συντεταγμένον ἀγγλιστὶ ὡς ἑξῆς:

ΙΑΠΩΝΙΚΟΣ
ΑΚΡΟΒΑΤΙΚΟΣ ΘΙΑΣΟΣ
ΤΟΥ
ΕΝΤΙΜΟΤΑΤΟΥ ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΒΑΤΟΥΛΚΑΡ.

—

Τελευταῖαι παραστάσεις
πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν
διὰ τὰς Ἡνωμένας πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς
τῶν
Μακροῤῥίνων—Μακροῤῥίνων,
ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίκλησιν
τοῦ Θεοῦ Τιγγού!
Μεγάλη συῤῥοή.

— Διὰ τὰς ἡνωμένας πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης· ἴσα ἴσα κ' ἐγὼ αὐτὸ θέλω.

Παρακολουθήσας δὲ τὸν προγραμματοκομιστήν, εἰσῆλθε μετ' ὀλίγον κατόπιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἰαπωνικὴν πόλιν. Μετὰ ἓν δὲ τέταρτον τῆς ὥρας ἵστατο ἐνώπιον μεγάλου παραπήγματος, ἀφθόνως διὰ σημαιῶν κεκοσμημένου, καὶ φέροντες ἔξωθεν ἀτέχνους, ἀλλὰ πολυχρώμους εἰκόνας τερατουργῶν.

Τὸ παράπηγμα ἐκεῖνο ἦν τὸ κατάστημα τοῦ ἐντίμου κυρίου Βάτουλκαρ, εἴδους Ἀμερικανοῦ Βαρνούμ, διευθυντοῦ θιάσου τερατουργῶν, ἀκροβατῶν, κυβιστήρων, σχοινοβατῶν καὶ γυμναστῶν, ὅστις, κατὰ τὸ πρόγραμμα, ἔδιδε τὰς τελευταίας του παραστάσεις, πρὶν ἢ καταλίπῃ τὸ κράτος τοῦ Ἡλίου διὰ τὰς χώρας τῆς ἀμερικανικῆς ὁμοσπονδίας.

Ὁ Πονηρίδης εἰσῆλθεν εἰς περιστήλιόν τι, προηγούμενον τοῦ παραπήγματος καὶ ἐζήτησε τὸν κύριον Βάτουλκαρ, ὅστις μετ' ὀλίγον ἐφάνη.

— Τί θέλετε; ἠρώτησε τὸν Πονηρίδην, ὃν ἐξέλαβεν Ἰθαγενῆ.

— Ἔχετε ἀνάγκην ὑπηρέτου; ἠρώτησεν ὁ γάλλος.

— Ὑπηρέτου! ἀνέκραζεν ὁ Βάρνουμ, θωπεύων τὸ πυκνόν του ψαῤῥὸν ὑπαγένειον· ἔχω δύο, εὐπειθεῖς, πιστούς, οἱ ὁποῖοι δὲν μὲ ἄφησαν ποτέ, καὶ μὲ ὑπηρετοῦν ἀμισθί, μὲ συμφωνίαν νὰ τοὺς τρέφω μόνον. Νά τους! προσέθηκε, δεικνύων τοὺς δύο ῥωμαλέους βραχίονάς του, ἐφ' ὧν ἐφόρουν φλέβες χονδραὶ ὡς χορδαὶ βαρυβαρβίτου.

— Λοιπὸν δὲν σᾶς κάμνω διὰ τίποτε;

— Διὰ τίποτε.

— Διάβολε! καὶ μοῦ ἤρχετο τόσον καλὰ ν' ἀναχωρήσω μαζύ σας.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ ἔντιμος κύριος Βάτουλκαρ, σεῖς δὲν εἶσθε βέβαια κινέζος. Διατί φορεῖτε αὐτὰ τὰ ἐνδύματα;

— Αἴ! φορεῖ κανεὶς ὅ,τ' ἠμπορεῖ.

— Ἀλήθεια. Εἶσθε γάλλος, μοῦ φαίνεται.

— Παρισινὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι.

— Τότε λοιπὸν θὰ ζεύρετε ἀπὸ μορφασμούς;

— Νά σᾶς 'πῶ! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, δυσαρεστηθεὶς ὅτι ἡ εὐθυκότης του προύκαλει τοιαύτην ἐρώτησιν, ἡμεῖς οἱ γάλλοι εἴμεθα δυνατοὶ εἰς τοὺς μορφασμούς, ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ μᾶς περνοῦν.

— Σωστόν. Ἠμπορῶ λοιπὸν νὰ σᾶς πάρω ὡς μποῦφον, ἂν ὄχι ὡς ὑπηρέτην. Ἐννοεῖς, παλληκάρι μου, ὅτι ὅπως εἰς τὴν Γαλλίαν ζητοῦν μπούφους ξένους, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ζητοῦν μπούφους Γάλλους.

— Ἄ!

— Εἶσαι δυνατός, ὑποθέτω.

— Πολύ, μάλιστα ὅταν ἔχω φάγει.

— Ἠξεύρεις νὰ τραγουδῇς;

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις εἶχε μετάσχει ποτὲ ὑπαίθρων τινῶν συναυλιῶν.

— Ἠξεύρεις ὅμως νὰ τραγουδῇς μὲ τὸ κεφάλι κάτω, μὲ μίαν σβοῦραν ἡ ὁποία νὰ γυρίζῃ ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερόν σου ποδάρι, καὶ μ' ἕνα σπαθί, τὸ ὁποῖον νὰ κρατῇς εἰς ἰσορροπίαν ἐπάνω εἰς τὸ δεξιόν σου;

— Ἄλλο τίποτε! ἀπήντησεν αὐτάρκης ὁ Πονηρίδης, ἀναμιμνησκόμενος τῶν ἀσκήσεων τῆς νεανικῆς του ἡλικίας.

— Αὐτὰ βλέπεις περνοῦν! ὑπέλαβεν ὁ ἔντιμος Βάτουλκαρ.

Ἡ συμφωνία ἐγένετο πάραυτα, καὶ ὁ Πονηρίδης εὗρε τέλος θέσιν, μισθωθεὶς πρὸς πάντα, καὶ καταταχθεὶς ἐν τῷ περιφήμῳ ἰαπωνικῷ θιάσῳ. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἐκολάκευεν, ἐννοεῖται, τὴν φιλοτιμίαν του, ἀλλ' ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν θ' ἀπέπλευσεν εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον.

Ἡ παράστασις, ἀγγελθεῖσα θορυβωδῶς ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κυρίου Βάτουλκαρ, ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ τὴν τρίτην ὥραν, καὶ μετ' ὀλίγον τὰ φοβερὰ ὄργανα ὀρχήστρας ἰαπωνικῆς ἀντήχουν μετὰ τυμπάνων καὶ κροτάλων πρὸ τῆς θύρας. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Πονηρίδης δὲν ἔσχε καιρὸν νὰ μελετήσῃ οἱονδήποτε μέρος, ἀλλ' ἔμελλε νὰ παράσχῃ τὸ στήριγμα τῶν κραταιῶν του ὤμων εἰς τὸ μέγα γύμνασμα τῆς ἀνθρωπίνης σταφυλῆς, ὅπερ ἤθελον ἐκτελέσει οἱ μακροῤῥίνες τοῦ θεοῦ Τιγγού, καὶ δι' οὗ ἐπεραίνετο ἡ παράστασις.

Πρὸ τῆς τρίτης ὥρας οἱ θεαταὶ εἶχον ἤδη πληρώσει τὸ εὐρὺ παράπηγμα. Εὐρωπαῖοι καὶ ἰθαγενεῖς, Σῖναι καὶ Ἰάπωνες, γυναῖκες καὶ παιδία, κατελάμβανον ἐν ὁρμῇ τοὺς στενοὺς σκάμνους καὶ τὰ ἀντιμέτωπα πρὸς τὴν σκηνὴν θεωρεῖα. Οἱ μουσικοὶ εἶχον εἰσέλθει ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ οἱ γόγγοι, τὰ κρόταλα, οἱ αὐλοί, τὰ κρέμβαλα καὶ τὰ τύμπανα, πλήρη συναποτελοῦντα ὀρχήστραν, ἐπατάγουν ἀπαισίως.

Ἡ παράστασις ἐκείνη ὑπῆρξεν ὁποία πᾶσα ἀκροβατικὴ παράστασις. Ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι οἱ Ἰάπωνες εἶσιν οἱ πρῶτοι ἰσοσταθμισταὶ τοῦ κόσμου. Ὁ μὲν ἐξετέλει διὰ τοῦ ῥιπιδίου του καὶ μικρῶν τεμαχίων χάρτου τὸ τοσοῦτον χά-

ριεν γύμνασμα τῶν χρυσαλλίδων· ὁ δὲ διὰ τοῦ εὐώδους καπνοῦ τῆς καπνοσύριγγός του διέγραφε ταχέως ἐν τῷ κενῷ λέξεις κυανοπάς, δι'ὧν ἀπετελεῖτο φιλοφροσύνη τις πρὸς τὴν ὁμήγυριν. Ἄλλος ἐτερατούργει δι' ἀνηρμένων κηρίων, ἅτινα ἐσβέννυεν ἀλληλοδιαδόχως παρερχόμενα πρὸ τῶν χειλέων του καὶ ἀνῆπτε πάλιν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλου, οὐδ'ἐπὶ στιγμὴν διακόπτων τὴν θαυμαστὴν τερατουργίαν. Ἄλλος δὲ πάλιν παρῆγε διὰ στρεφομένων βεμβίκων τοὺς παραδοξοτάτους τῶν συνδυασμῶν, καὶ οἱ συρίζοντες ἐκεῖνοι στρόβιλοι ἐφαίνοντο οἱονεὶ ζωὴν ἀπὸ τῆς χειρός του ἀντλοῦντες ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτῶν περιδινήσει. Ἕτερον ἐπὶ καπνοσυρίγγων, ἐπὶ ἀκμῶν μαχαίρας, ἐπὶ σιδηρῶν συρμάτων, λεπτῶν ὡς τρίχες καὶ τεταμμένων δι'ὅλης τῆς σκηνῆς· περιέθεον τὰ χείλη κρυσταλλίνων κυλίκων, ἀνερρίχωντο εἰς κλίμακας ἐκ βαμβοκαλάμου καὶ διεσπείροντο εἰς πᾶσαν γωνίαν, συναποτελοῦσαι ἁρμονίαν παράδοξον διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ποικίλων αὐτῶν τόνων. Οἱ Ἰάπωνες ἐτερατούργουν ἀληθῶς διὰ τῶν στροβίλων ἐκείνων· περιεδίνουν αὐτοὺς ἐν τῷ κενῷ, τοὺς ἐσφενδόνιζον δίκην πυραύλων, καὶ ὅμως οἱ στρόβιλοι ἐστροβίλουν· τοὺς ἔκρυπτον ἐντὸς τῶν θυλακίων των, καὶ τοὺς ἐξῆγον στροβιλοῦντας πάντοτε, μέχρις οὗ ἐχαλᾶτο τὸ ἐλατήριόν των καὶ οἱ στρόβιλοι ἀνελύοντο εἰς δράγματα πυρὸς καὶ φλογῶν!

Περιττὸν νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα τὰ θαυμαστὰ τεχνάσματα τῶν ἀκροβατῶν καὶ γυμναστῶν τοῦ θιάσου. Αἱ ἀσκήσεις τῆς κλίμακος, τῆς ῥάβδου, τῆς σφαίρας καὶ τῶν πίθων ἐξετελέσθησαν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας. Ἀλλὰ τὸ κυριώτατον τῆς παραστάσεως θέλγητρον ἦτο ἡ ἐμφάνισις τῶν *Μακροῤῥίνων*, ἰσοσταθμιστῶν καταπληκτικῶν, οὓς ἀγνοεῖ ἔτι ἡ Εὐρώπη.

Οἱ μακρόῤῥινες οὗτοι ἀποτελοῦσι σωματεῖον ἰδιαίτερον, ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ θεοῦ Τιγγού. Ἐνδεδυμένοι ὡς ἥρωες μεσαιωνικοί, ἔφερον λαμπρὰς πτέρυγας εἰς τοὺς ὤμους. Ἀλλὰ τὸ ἰδίως αὐτοὺς χαρακτηρίζον ἦσαν αἱ τάς μορφάς των κοσμοῦσαι μακραὶ ῥίνες καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν. Αἱ ῥίνες ἐκεῖναι οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ βαμβοκάλαμοι, μακροὶ πέντε πόδας μέχρι δέκα, καὶ ἄλλοι μὲν εὐθεῖς, ἄλλοι δὲ κυρτοί, ἄλλοι λεῖοι καὶ ἄλλοι ἀνώμαλοι. Ἐπὶ τῶν προσαρτημάτων δ' ἐκείνων, στερεῶς προσηρμοσμένων, ἐξετελοῦντο πᾶσαι τῶν μακροῤῥίνων αἱ ἀσκήσεις. Δωδεκάς τις τῶν ὀπαδῶν τοῦ θεοῦ Τιγγοῦ ἐξεπλώθησαν ὕπτιοι κατὰ γῆς, οἱ ἑταῖροι δ' αὐτῶν κατέπεσον ἐπὶ τῶν ῥινῶν των, ὑψουμένων δίκην ἀλεξικεραύνων, πηδῶντες ἐπ' αὐτῶν, μεθιπτάμενοι ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ τ' ἀπεθανώτατα τῶν γοητευμάτων ἐκτελοῦντες.

Ὡς πέρας δὲ τοῦ θεάματος εἶχεν εἰδικῶς ἀναγγελθῆ ἡ ἀνθρωπίνη πυραμίς, καθ' ἣν πεντηκοντάς τις τῶν μακροῤῥίνων ἐκείνων ἔμελλον νὰ παραστήσωσι τὸ ἅρμα τοῦ Ζαγερνάουτ, στηριζόμενοι, πρὸς σχηματισμὸν τῆς πυραμίδος, οὐχὶ ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ῥινῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ εἷς τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν τοῦ ἅρματος εἶχεν ἀποσυρθῆ τοῦ θιάσου, ἤρκει δὲ ῥωμαλέος μόνον καὶ ἐπιτήδειος ἀνὴρ πρὸς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ, εἶχεν ἐκλεχθῆ ἀντικαταστάτης του ὁ Πονηρίδης.

Κατησχυμένος ὁ ταλαίπωρος νέος, καὶ μετὰ πόνου τῆς νεανικῆς του τέχνης ἀναμιμνησκόμενος, ἐνεδύθη τὸ μεσαιωνικόν του ἔνδυμα, διὰ ποικιλοχρόων πτερῶν κεκοσμημένον καὶ προσήγαγε τὴν μορφὴν αὐτοῦ εἰς ἐφαρμογὴν ἑξάποδος ῥινός. Ἀλλ' ἡ ῥὶς ἐκείνη ἦν ὁ ἄρτος του, καὶ ὑπέμεινε.

Παρῆλθεν οὕτω ὁ Πονηρίδης εἰς μέσον, ἐτάχθη μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ συναδέλφων, οἵτινες ἔμελλον ν' ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν τοῦ ἅρματος, κ'ἐξαπλωθεὶς μετ'αὐτῶν κατὰ γῆς ἔστρεψε τὴν ῥίνα του πρὸς τὸν οὐρανόν. Δευτέρα ἀκροβατῶν σειρὰ παρετάχθη ἐπὶ τῶν μακρῶν ἐκείνων προσαρτημάτων, τρίτη ἄλλη ὑπὲρ αὐτούς, καὶ κατόπιν τετάρτη, καὶ δι'ὅλων ἐκείνων τῶν ῥινῶν, τῶν ἀπὸ τῶν ἄκρων των μόνον ἐφαπτομένων, ἀνεκλαδώθη ἐντὸς ὀλίγου ἀνθρώπινον οἰκοδόμημα μέχρι τοῦ ὀρόφου τοῦ θεάτρου.

Αἱ χειροκροτήσεις ἐπετείνοντο καὶ τὰ ὄργανα τῆς ὀρχήστρας ἐπατάγουν δίκην κεραυνῶν, ὅτε ἡ πυραμὶς αἴφνης ἐκλονήθη, ἡ ἰσορροπία διεταράχθη, ἐκλιπούσης μιᾶς ἐκ τῶν κάτω ῥινῶν, καὶ τὸ μνημεῖον ὅλον κατέῤῥευσεν ὡς χάρτινον φρούριον.

Εἰς τοῦτο ἔπταισεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις, καταλίπων αἴφνης τὴν θέσιν του, ὑπερπηδῶν τὸ προσκήνιον ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν πτερύγων του, καὶ ἀναῤῥιχώμενος εἰς τὸ δεξιὸν περίστυον, κατέπιπτε πρὸ τῶν ποδῶν ἑνὸς τῶν θεατῶν, ἀνακράζων:

— Αὐθέντα μου! αὐθέντα μου!

— Σὺ ἐδῶ;

— Ἐγώ!

— Ἐμπρὸς λοιπόν, παιδί μου . . εἰς τὸ ἀτμόπλοιον.

Ὁ κ. Φόγ, ἡ συνοδεύουσα αὐτὸν κ. Ἀουδὰ καὶ ὁ Πονηρίδης ὥρμησαν διὰ τῶν διαδρόμων ἔξω τοῦ παραπήγματος, ἀλλ' εὗρον ἐκεῖ τὸν ἔντιμον κ. Βάτουλκαρ, ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ ζητοῦντα ἀποζημιώσεις. Ὁ Φιλέας Φὸγ ἐπράϋνε τὴν ὀργήν του διὰ δρακὸς χαρτονομισμάτων, καὶ τὴν ἕκτην ὥραν καὶ ἡμίσειαν, ὅτε τὸ ἀμερικανικὸν ἀτμόπλοιον ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ, ἐπεβιβάζοντο αὐτοῦ ὁ κ. Φὸγ καὶ ἡ κ. Ἀουδά, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ Πονηρίδου, φέροντος πάντοτε τὰς πτέρυγας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν ἑξάπουν ῥίνα του ἐπὶ τοῦ προσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Καθ' ὃ διαπλέεται ὁ Εἰρηνικὸς Ὠκεανός.

Ἐννοεῖται τί συνέβη ἀπέναντι τοῦ Ζαγκάϊ.

Τὰ σήματα τοῦ Ταγκαδὲρ εἶχον παρατηρηθῆ ὑπὸ τοῦ ἀτμοκινήτου τῆς Ἰοκοχάμας, καὶ ὁ πλοίαρχος βλέπων σημαίαν μεσίστιον, κατηυθύνθη πρὸς τὴν μικρὰν ἡμιολίαν. Μετά τινας στιγμὰς ὁ Φιλέας Φὸγ ἐπλήρωνε τὸν συμπεφωνημένον ναῦλον ἐγχειρίζων εἰς τὸν κυβερνήτην Ἰωάννην Βούνσβυ πεντακοσίας πεντήκοντα λίρας, καὶ ἐπέβαινε μετὰ τῆς κ. Ἀουδὰ καὶ τοῦ Φιξ εἰς τὸ ἀτμοκίνητον, ὅπερ ἀπέπλεε πάραυτα εἰς Ναγασάκι καὶ Ἰοκοχάμαν.

Ἀφιχθεὶς τὴν πρωΐαν τῆς 14 Νοεμβρίου δηλ. κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν, ὁ Φιλέας Φὸγ ἀφῆκε τὸν Φιξ ν' ἀσχοληθῆ περὶ τῶν ἰδίων του ὑποθέσεων καὶ μετέβη ἐπὶ τοῦ *Καρνάτικ*, ὅπου ἔμαθε πρὸς μεγίστην χαρὰν τῆς κ. Ἀουδά,—καὶ ἰδίαν ἑαυτοῦ ἴσως, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ δείξῃ—ὅτι ὁ γάλλος Πονηρίδης εἶχεν ἀληθῶς καταπλεύσει τὴν προτεραίαν εἰς Ἰοκοχάμαν. Μέλλων δὲ ν'ἀναχωρήσῃ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν εἰς ἅγιον Φραγκίσκον, ἐπελήφθη ἀμέσως τῆς ἀναζητήσεως τοῦ ὑπηρέτου του. Ἀποταθεὶς, ἀλλ' εἰς μάτην, πρὸς τὸν γάλλον καὶ ἄγγλον πρόξενον, ἀπηλπίζετο ἤδη ν' ἀνεύρῃ τὸν Πονηρίδην, ὅτε ἡ τύχη ἢ μᾶλλον εἴπεῖν πραΐσθημά τι εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ παράπηγμα τοῦ ἐντίμου Βάτουλκαρ. Καὶ δὲν ἤθελε μὲν οὗτος βεβαίως ἀναγνωρίσει τὸν ὑπηρέτην του, ὑπὸ τὴν ἀλλόκοτον αὐτοῦ μεταμφίεσιν· ἐκεῖνος ὅμως, ὕπτιος κείμενος, διέκρινε τὸν κύριόν του, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατήσῃ κίνησίν τινα τῆς ῥινός του, ἐπήγαγε τὴν διατάραξιν τῆς ἰσορροπίας καὶ τὰ μετὰ τοῦτο συμβάντα.

Ταῦτα ἔμαθεν ὁ Πονηρίδης παρὰ τῆς κυρίας Ἀουδά, ἥτις διηγήθη αὐτῷ κατόπιν, πῶς ἐγένετο ὁ μεταξὺ Χόγγ-Κόγγ καὶ Ἰοκοχάμας διάπλους ἐν περιοδείᾳ κυρίου τινὸς Φίξ, ἐπὶ τῆς ἡμιολίας *Ταγκαδὲρ*.

Ἀκούσας τὸ ὄνομα Φὶξ ὁ Πονηρίδης οὐδόλως συνωφρυώθη, συλλογιζόμενος ὅτι δὲν ἦτο ἔτι καιρὸς ν' ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν κύριόν του τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ διατρέξαντα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ διηγούμενος τὰ καθ' αὐτόν, εἰς οὐδένα ἄλλον ἀπέδωκε τὸ σφάλμα του, καὶ μόνην του δικαιολογίαν προσέβαλεν, ὅτι εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ τῆς μέθης τοῦ ὀπίου ἐντὸς καπνιστηρίου τινὸς τοῦ Χόγγ-Κόγγ.

Ὁ κ. Φὸγ ἤκουσεν ἀπαθῶς, καὶ χωρίς τι ν'ἀπαντήσῃ, τὴν διήγησιν τοῦ ὑπηρέτου του, εἶτα δὲ παρέσχεν αὐτῷ πίστωσιν ἐπαρκῆ, ὅπως προμηθευθῆ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου εὐσχημοτέραν τινὰ ἐνδυμασίαν. Ἀληθῶς δὲ μετὰ μίαν μόλις ὥραν, ὁ ἔντιμος νέος, κόψας τὴν ῥίνα του καὶ ψαλιδίσας τὰ πτερά του, οὐδὲν εἶχε πλέον τὸ ἀναμιμνῆσκον τὸν ὀπαδὸν τοῦ θεοῦ Τιγγού.

Τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἔξετέλει τὸν μεταξὺ Ἰοκοχάμας καὶ ἁγίου Φραγκίσκου διάπλουν ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἀτμοπλοΐαν τοῦ Εἰρηνικοῦ ἑταιρίαν καὶ ἐκαλεῖτο *Στρατηγὸς Γράντ*, ἦτο δ' εὐρὺ τροχοφόρον σκάφος, χωρητικότητος δισχιλίων πεντακοσίων τόννων, κάλλιστα διεσκευασμένον καὶ μεγάλης ταχύτητος. Κολοσσιαῖος ζυγὸς ὑψοῦτο καὶ κατέβαινεν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα· εἰς τὸ ἓν δ' αὐτοῦ ἄκρον ἐνηρθροῦτο βάκτρον ἐμβόλου, καὶ εἰς τὸ ἄλλο βάκτρον διωστῆρος, ὅστις, μεταβάλλων τὴν εὐθύγραμμον κίνησιν εἰς κυκλικήν, προσηρμόζετο εἰς τὴν ἄτρακτον τῶν τροχῶν. Ὁ *Στρατηγὸς Γράντ* ἦν κατηρτισμένος εἰς τρίστηλον ἡμιολίαν, εἶχε δ' ἱστία πολλὰ καὶ μεγάλα, ὅπερ σπουδαίως ἐβοήθει τὸν ἀτμόν. Διατρέχων 12 μίλια καθ' ὥραν, ἤθελε διαπλεύσει βεβαίως ἐντὸς εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν τὸν Εἰρηνικόν. Ὥστε ὁ Φιλέας Φὸγ εὐλόγως ἐπίστευεν, ὅτι ἀφικνούμενος τὴν 2 Δεκεμβρίου εἰς ἅγιον Φραγκίσκον καὶ τὴν 11 εἰς Νέαν Ἰόρκην, ἤθελε φθάσει εἰς Λονδῖνον τὴν 20, ἤτοι ὥρας τινὰς πρὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἡμέρας τῆς 21 Δεκεμβρίου.

Οἱ ἐπιβάται τοῦ ἀτμοπλοίου ἦσαν πολυάριθμοι: Ἄγγλοι, Ἀμερικανοί, ςίφος ἐντοπίων μεταναστευόντων εἰς Ἀμερικήν, καὶ ἱκανοὶ τοῦ ἰνδικοῦ στρατοῦ ἀξιωματικοί, χρησιμοποιοῦντες τὰς ἀδείας των εἰς περιοδείαν τῆς γῆς.

Κατὰ τὸν διάπλουν ἐκεῖνον οὐδὲν συνέβη ἔκτακτον. Τὸ ἀτμόπλοιον, ἀναπαυόμενον ἐπὶ τῶν εὐρέων του τροχῶν καὶ στηριζόμενον διὰ τῆς ἰσχυρᾶς του ἱστιοφορίας, πολὺ ὀλίγον διετοίχει, καὶ ὁ εἰρηνικὸς ὠκεανὸς ἐφαίνετο δικαιολογῶν τὴν ὀνομασίαν του. Ὁ κ. Φὸγ ἦν ἥρεμος καὶ σιωπηλὸς ὡς συνήθως, ἡ δὲ νεαρά του συνοδὸς ᾐσθάνετο ἐπὶ μᾶλλον ὅτι ἄλλοι πλὴν τῆς εὐγωμοσύνης δεσμοὶ προσήλουν αὐτὴν εἰς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον. Ἡ σιωπηρὰ ἐκείνη καὶ τοσοῦτον γενναία φύσις προύξένει εἰς αὐτὴν ζωηροτέραν ἢ ὅσον ἐνόμιζεν ἐντύπωσιν, καὶ χωρὶς σχεδὸν νὰ τὸ ἐννοῇ κατελάμβανον αὐτὴν αἰσθήματα, ἅτινα οὐδόλως ἐφαίνοντο ἐπιδρῶντα ἐπὶ τοῦ αἰνιγματώδους κ. Φόγ.

Πλὴν δὲ τούτου ἡ κ. Ἀουδὰ διεφέρετο ζωηρότατα ὑπὲρ τῶν σχεδίων τοῦ εὐπατρίδου. Ἀνησυχοῦσα ἕνεκα τῶν ἐμποδίων, ἅτινα δυνατὰ ἦτο νὰ διακινδυνεύσωσι τὴν ἐπιτυχίαν τῆς περιοδείας, ἐλάλει συχνάκις μετὰ τοῦ Πονηρίδου, ὅστις εἶχεν ἤδη κάλλιστα διαγνώσει τὴν κατάστασιν τῆς καρδίας της. Ὁ χρηστὸς νέος εἶχε τυφλὴν πλέον καὶ ἀπεριόριστον πίστιν πρὸς τὸν κύριόν του· παντηγυρίζων δὲ τὴν ἐντιμότητα, τὴν γενναιότητα καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Φιλέα Φόγ, ἐνεθάῤῥυνε συγχρόνως τὴν κ. Ἀουδὰ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ὁδοιπορίας, ἐπαναλαμβάνων πολλάκις, ὅτι τὸ δύσκολον εἶχεν ἤδη κατορθωθῆ, ὅτι εἶχον ἐξέλθει πλέον τῶν φανταστικῶν ἐκείνων χωρῶν τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰαπωνίας, ὅτι ἐπέστρεφον εἰς κράτη πολιτισμένα, καὶ ὅτι τέλος πάντων ἡ μεταξὺ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ Νέας

Γόρκης ἀμαξοστοιχία καὶ ὁ ὑπερωκεάνειος μέχρι Λονδίνου διάπλους ἤθελον βεβαίως περατώσει ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας τὴν ἀδύνατον ἐκείνην περιοδείαν τῆς γῆς.

Τὴν ἐννάτην ἡμέραν μετὰ τὸν ἐκ Γοκοχάμας ἀπόπλουν αὐτοῦ, ὁ κ. Φὸγ εἶχε διατρέξει τὸ ἥμισυ ἀκριβῶς τῆς γηΐνης σφαίρας. Διότι τὴν 23 Νοεμβρίου ὁ *Στρατηγὸς Γράντ* διέβαινε τὸν ἑκατοστὸν ὀγδοηκοστὸν μεσημβρινόν, ἐφ'οὗ, κατὰ τὸ νότιον ἡμισφαίριον, εὑρίσκονται οἱ ἀντίποδες τοῦ Λονδίνου. Καὶ εἶχε μὲν ἀληθῶς ὁ Φιλέας δαπανήσει πεντήκοντα δύο ἡμέρας ἤδη ἐκ τῶν εἰς διάθεσιν αὐτοῦ ὀγδοήκοντα, καὶ τῷ ὑπελείποντο εἰκοσιοκτὼ ἔτι μόνον. Ἀλλὰ παρατηρητέον, ὅτι ὁ ἄγγλος εὐπατρίδης εἶχε πραγματικῶς διανύσει πλέον τῶν δύο τρίτων τῆς ὅλης περιοδείας, καίτοι ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν μεσημβρινῶν ἐφαίνετο ὅτι εἶχε διατρέξει τὸ ἥμισυ μόνον. Πόσαι ἀληθῶς σκολιοδρομίαι ἀπὸ Λονδίνου εἰς Ἄδεν, ἀπὸ Ἄδεν εἰς Βομβάϊν, ἀπὸ Καλκούτας εἰς Σιγγαπόρην καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς Γοκοχάμα! Ἡ κατ' εὐθεῖαν ἀπόστασις ἐπὶ τοῦ πεντηκοστοῦ παραλλήλου, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ Λονδῖνον ἤθελεν εἶναι δώδεκα περίπου χιλιάδες μιλίων, ἐνῷ ὁ Φιλέας Φὸγ ἠναγκάζετο, ὑπὸ τῶν ἰδιοτροπιῶν *τῶν μεταγωγικῶν μέσων, νὰ διανύσῃ εἰκοσιὲξ* χιλιάδας μιλίων, ἐξ ὧν εἶχεν ἤδη διανύσει τὰς δεκαεπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακόσια τὴν εἰκοστὴν τρίτην Νοεμβρίου. Ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ ἡ ὁδὸς ἦτο εὐθεῖα, καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον ὁ Φίξ, ὅπως παρεμβάλλῃ προσκόμματα.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἠσθάνθη μεγάλην τινὰ χαρὰν ὁ Πονηρίδης. Ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ὁ σκληροτράχηλος νέος ἐπέμεινε διατηρῶν τὴν ὥραν τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ περιφήμου οἰκογενειακοῦ ὡρολογίου του, ὑπολαμβάνων ἐσφαλμένας τὰς ὥρας πάντων τῶν μερῶν, ὅθεν διήρχετο. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην, καίτοι ὁ Πονηρίδης οὐδέποτε εἶχε βραδύνει οὐδὲ ταχύνει τὸ ὡρολόγιόν του, εὑρέθη τοῦτο σύμφωνον πρὸς τὰ χρονόμετρα τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ὁποῖος ὑπῆρξε τοῦ Πονηρίδου ὁ θρίαμβος εὐκόλως ἐννοεῖται. Μεγάλην δὲ θὰ εἶχε διάθεσιν νὰ ἤκουε τί θὰ ἔλεγεν ὁ Φίξ, ἂν ἦτο παρών.

— Τί ἱστορίας, διελογίζετο, μοῦ ἔλεγεν αὐτὸς ὁ κατεργάρης, ... καὶ ἥλιον καὶ σελήνην... οὐτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω! Νὰ ἤκουε κανεὶς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ κατεσκεύαζε, μὰ τὸ ναί, θαυμάσια ὡρολόγια. Καλὰ ἤμουν ἐγὼ βέβαιος, ὅτι θ' ἀπεφάσιζε τέλος πάντων ὁ ἥλιος νὰ κανονισθῇ μὲ τὸ ὡρολόγιόν μου.

Ἠγνόει ὅμως ὁ Πονηρίδης, ὅτι ἂν ὁ δίσκος τοῦ ὡρολογίου του ἦτο διηρημένος εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, ὡς τὰ ἰταλικὰ δημόσια ὡρολόγια, οὐδένα θὰ εἶχεν οὗτος λόγον θριάμβου, καθότι ἐνῷ τὰ ὡρολόγια τοῦ ἀτμοπλοίου ἐδείκνυον τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωΐας, ὁ λεπτοδείκτης καὶ ὁ ὡροδείκτης τοῦ ἰδικοῦ του ὡρολογίου θὰ ἐδείκνυον τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας· τουτέστι τὴν εἰκοστὴν πρώτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον,—διαφορὰ ἴση ἀκριβῶς πρὸς τὴν μεταξὺ Λονδίνου καὶ τοῦ ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ μεσημβρινοῦ.

Ἀλλ' ἂν ὁ Φίξ εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ ἐξηγήσῃ τὸ καθαρῶς φυσικὸν ἐκεῖνο γεγονός, ὁ Πονηρίδης ἀναμφιβόλως ἤθελεν εἶναι πάντη ἀνίκανος, ἂν οὐχὶ νὰ τὸ ἐννοήσῃ, τουλάχιστον νὰ τὸ παραδεχθῇ. Ὅπως δήποτε, ἂν αἴφνης τὸ ἀδύνατον ἐγίνετο δυνατόν, καὶ ὁ ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς ἐφαίνετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ ἀτμοκινήτου, πιθανὸν εἶνε ὅτι ὁ Πονηρίδης, εὐλογώτατα μνησικακῶν, ἄλλην ὑπόθεσιν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἤθελε συζητήσει μετ' αὐτοῦ.

Ποῦ ὅμως ἦτο ὁ Φίξ τὴν στιγμὴν ἐκείνην;

Ὁ Φίξ ἦτο ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ *Στρατηγοῦ Γράντ*.

Ἀφικόμενος εἰς Γοκοχάμαν, ἀπεχωρίσθη τοῦ κ. Φὸγ, ὃν ἐσκόπει νὰ ἐπανεύρῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας, καὶ κατηυθύνθη ἀμέσως εἰς τὸν Ἄγγλον πρόξενον. Εὗρε δὲ τέλος πᾶν· αὐτῷ τὸ ἔνταλμα συλλήψεως, ὅπερ τρέχον κατόπιν του ἀπὸ τῆς Βομβάϊς, ἔφερεν ἤδη ἡμερομηνίαν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, καὶ τῷ εἶχεν ἀποσταλῆ ἀπὸ τοῦ Χόγγ-Κόγγ *διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Καρνάκ*, ἐφ' οὗ ὑπεστήριζετο ὅτι εὑρίσκετο καὶ αὐτός. Ἂς φαντασθῇ τις, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἀγανάκτησις τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος. Νὰ ψιθάσῃ τὸ ἔνταλμα καὶ νὰ μὴ χρησιμεύῃ πλέον! Ὁ κ. Φὸγ εἶχε καταλίπει ἤδη τὰς Ἀγγλικὰς κτήσεις, καὶ πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ ἀπῃτεῖτο ἔκδοσις τακτική.

— Ἔστω! διελογίσθη ὁ Φίξ μετὰ τὴν πρώτην στιγμὴν τῆς ὀργῆς· τὸ ἔνταλμά μου δὲν χρησιμεύει ἐδῶ, ἀλλὰ θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ κατεργάρης αὐτὸς φαίνεται ὅτι ἐπανέρχεται εἰς τὴν πατρίδα του, νομίζων ὅτι ἡ ἀστυνομία ἔχασε τὰ ἴχνη του. Ἐγὼ θὰ τὸν παρακολουθήσω ἕως ἐκεῖ. Ὡς πρὸς τὰ χρήματα, ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ σώζεται ἀκόμη τίποτε! Ἀλλὰ ὁ φίλος ἐξώδευσεν ἕως τώρα πλέον τῶν πέντε χιλιάδων λιρῶν εἰς ναύλους, ἀμοιβάς, δίκας, πρόστιμα, ἐπλέφαντος, καὶ χίλια ἄλλα ἔξοδα. Τί νὰ γείνῃ! ἡ Τράπεζα ἐπὶ τέλους δὲν θὰ πτωχύνῃ δι' αὐτόν.

Ταῦτα ἀποφασίσας, ἐπέβη πάραυτα τοῦ *Στρατηγοῦ Γράντ*· ἦτο δ' ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὅτε ἦλθον ὁ κ. Φὸγ καὶ ἡ κ. Ἀουδά! Ἀναγνωρίσας μετὰ πολλῆς του ἐκπλήξεως τὸν Πονηρίδην ὑπὸ τὴν ἀλλόκοτον ἐνδυμασίαν του, ἐκρύβη πάραυτα εἰς τὸν κοιτωνίσκον του, ἵνα ἀποφύγῃ ἐξήγησιν ἀκροσφαλῆ καὶ κινδυνώδη, ἤλπιζε δὲ ὅτι, χάρις εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιβατῶν ἤθελε διαφύγει τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἐχθροῦ του, ... ὅτε, κακῇ του μοίρᾳ, τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς ἐκείνην εὑρέθη ἀντιμέτωπός του ἐπὶ τῆς πρώρας τοῦ ἀτμοκινήτου.

Ὁ Πονηρίδης τὸν ἥρπασεν εὐθὺς ἀπὸ τὸν λάρυγγα, χωρὶς τινος ἄλλης ἐξηγήσεως, καί, πρὸς μεγίστην εὐχαριστησιν ἀμερικανῶν τινων, οἵτινες ἀμέσως ἐστοιχημάτισαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐτίναξε τὴν ῥάχιν τοῦ δυστυχοῦς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου διὰ γρανθοκοπίας μεγαλοπρεποῦς, ἥτις κατέδειξε τὴν μεγάλην ὑπεροχὴν τῆς γαλλικῆς πυγμαχίας ὑπὲρ τὴν ἀγγλικήν.

Ἀφοῦ ὁ γάλλος ἐτελείωσεν, ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἡσυχότερον καὶ πως ἀνακουφισθέντα. Ὁ Φίξ ἀνηγέρθη, κακῶς ἔχων, καὶ θεωρῶν τὸν ἀντίπαλόν του, τῷ εἶπεν ἀκάκως:

— Ἐτελείωσες;

— Πρὸς τὸ παρόν.

— Τότε, ἔλα νὰ ὁμιλήσωμεν.

— Νὰ ὁμ...

— Πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ αὐθέντου σου.

Ὁ Πονηρίδης σαγηνευθεὶς οὕτως εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀπαθείας ἐκείνης, παρηκολούθησε τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκάθισαν ἀμφότεροι ἐπὶ τῆς πρώρας τοῦ ἀτμοκινήτου.

— Μ' ἔδειρες, εἶπεν ὁ Φίξ. Πολὺ καλά· τὸ ἐπερίμενα. Τώρα ἄκουσέ με. Ἕως τώρα ἡμεῖν ἐχθρὸς τοῦ κ. Φὸγ, ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον θὰ βοηθήσω τὰ σχέδιά του.

— *Τέλος πάντων!* ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, ἐπείσθης ὅτι εἶνε τίμιος ἄνθρωπος;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ψυχρῶς ὁ Φίξ, τὸν νομίζω πάντοτε κλέπτην, .. Ἥσυχα! μὴν κινήσαι, καὶ ἄφησέ με νὰ τελειώσω! Ἐνόσῳ ὁ κ. Φὸγ εὑρίσκετο εἰς ἀγγλικὸν ἔδαφος, συμφέρον μου ἦτο νὰ τὸν κρατήσω ἐπ' αὐτοῦ, ἕως οὗ λάβω ἔνταλμα συλλήψεως. Ἔκαμα πρὸς τοῦτο ὅ,τι ἠμπόρεσα. Ἐξαπέστειλα ἐναντίον του τοὺς ἱερεῖς τῆς Βομβάϊς, σ' ἐμέθυσα εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, σ' ἐχώρισα ἀπὸ τὸν αὐθέντην σου, καὶ τὸν ἔκαμα νὰ μὴ προφθάσῃ τὸ ἀτμοκίνητον τῆς Γοκοχάμας...

Ὁ Πονηρίδης ἤκουε σφίγγων τοὺς γρόνθους του.

— Τώρα ὅμως, ἐπανέλαβεν ὁ Φίξ, ὁ κ. Φὸγ φαίνεται ὅτι ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἔστω· θὰ τὸν παρακολουθήσω ἕως ἐκεῖ. Ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ θὰ προσπαθήσω νὰ ἐξομαλύνω τὸν δρόμον του μὲ ὅσον ζῆλον προσεπάθησα ἕως τώρα νὰ τοῦ παρεμβάλλω ἐμπόδια. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι μετέβαλα σχέδιον, καὶ μετέβαλα διότι τὸ συμφέρον μου τὸ ἀπαιτεῖ. Σοῦ προσθέτω δέ, ὅτι εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον μὲ τὸ ἰδικόν μου, διότι τὴν Ἀγγλίαν μόνον θὰ μάθῃς ἂν ὑπηρετεῖς ἐγκληματίαν ἢ τίμιον ἄνθρωπον.

Πονηρίδης ἤκουσε τὸν Φίξ προσεκτικώτατα.

— ἐπείσθη ὅτι ὁ Φίξ ἐλάλει εἰλικρινῶς.

— ...εθα φίλοι; ἠρώτησεν ὁ Φίξ.

— ... ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ἀλλὰ σύμμαχοι καὶ πάλιν μὲ πᾶσάν μας ἐπιφύλαξιν, διότι εἰς ἐλάχιστον σημεῖον προδοσίας σοῦ στρέφω τὸ κοῦδι!

— Σύμφωνοι, εἶπεν ἡσύχως ὁ ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητής.

Μετὰ ἕνδεκα ἡμέρας, τὴν τρίτην Δεκεμβρίου, ὁ *Στρατηγὸς Γράντ* εἰσέπλεεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Χρυσῆς Πύλης καὶ ἠγκυροβόλει εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον.

Ὁ κ. Φὸγ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας εἶχεν ἔτι κέρδος ἢ ζημίαν.

[Ἕπεται συνέχεια.]

ΠΕΡΙ ΕΓΩΪΣΜΟΥ

(Κατὰ τὸν Alibert)

Ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθητε τί εἶνε ὁ ἐγωϊσμός; Θεωρήσατε στρατὸν τραπέντα εἰς φυγήν, ἡττηθέντα συγχρόνως ὑπό τε τῆς ἰσχύος τῶν ὅπλων καὶ τῆς δριμύτητος τῆς ἐποχῆς· δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ ἕνωσις ἐκείνη τῶν ἀτόμων τόσῳ γενναίων ὅσῳ καὶ ἀφωσιωμένων, ἀνυποφόρων νὰ θριαμβεύσωσιν, ἢ ὁρμὴ θεία ὁδηγεῖ πρὸς τὸν ἐνδοξότερον σκοπόν· δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ δύναμις ἐκείνη τῶν θελήσεων ὑποτασσομένων εἰς τὸ αὐτὸ σχέδιον, ὑπακουουσῶν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον· εἶνε συγκεχυμένον ἄθροισμα ἀνθρώπων μεριμνώντων περὶ τῆς ἀτομικότητός των, συστρεφομένων περὶ ἑαυτούς, μὴ γνωριζόντων πλέον οὔτε συντρόφους οὔτε ἀρχηγούς, ἐγκαταλειπομένων ἀμοιβαίως, παραγνωριζόντων πᾶσαν πειθαρχίαν, παραδιδομένων ἀμέτρως εἰς τὴν σύλησιν καὶ εἰς πάσας τῆς ἀπειθαρχίας τὰς ἀταξίας. Ἕκαστος στρατιώτης νομίζει ἑαυτὸν μόνον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀπομονοῦται ἐκ τῶν συστρατιωτῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ ὑπακούσῃ ἢ εἰς τὰς πλεονεκτικὰς ὁρμάς του. Οὐδέν ἐστι δι' αὐτὸν ἱερὸν ἐσάκις πρόκειται νὰ καταπαύσῃ τὴν δίψαν του ἢ νὰ κορέσῃ τὴν ἀθεράπευτον πεῖνάν του.

Παραβάλλετε πρὸς τὴν περιγραφὴν ταύτην ἑτέραν ναυαγίου ἐν μέσῳ τῶν ὑπὸ φοβερᾶς τρικυμίας ἐξαγριουμένων κυμάτων. Φαντάσθητε πλοῖον καθιστάμενον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παίγνιον τῶν καταιγίδων καὶ ἀπειλούμενον νὰ συντριβῇ κατὰ βράχου. Τ' ἀχανὴ πελάγη ἀντηχοῦσιν ἐκ τῶν σπαραξικαρδίων φωνῶν ὁλοκλήρου τοῦ πληρώματος. Τί δύνανται εὔθραυστοί τινες σανίδες ἐναντίον τοσούτων ἠμιανεωγμένων ἀβύσσων; Ἡ ταπείνωσις τότε τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν παρουσιάζει τὸ εἰδεχθέστερον καὶ φοβερώτερον θέαμα. Ἡ πεῖνα ἐκδηλοῦται· δὲν ἀκούεται πλέον ἡ φωνὴ τοῦ πλοιάρχου· ἄνθρωποι τόσον ἐγγὺς εἰς τὸν θάνατον τολμῶσι μάλιστα νὰ στρέφωνται κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ νὰ μέμφωνται αὐτοῦ ὡς αἰτίου τῆς κοινῆς συμφορᾶς. Ἡ μανία καὶ ἡ ἀπελπισία θαμβοῦσιν αὐτούς· οἱ ἐπιβάται ἀλληλομάχονται· ἐρίζουσι περὶ καρποῦ τινος, περὶ ἐναπομείναντος τεραχίου ἄρτου. Ἓν μόνον αἴσθημα ζωογονεῖ τὸ πλῆθος· τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τῆς ἐπιβιώσεως ἐπί τινας στιγμὰς τῶν τῆς ἀ-

τυχίας συντρόφων των. Τὸ ἐγώ, τὸ φοβερὸν ἐγὼ προφέρεται παρ' ὅλων τῶν στομάτων. Ὁ ἐγωϊσμὸς φαίνεται καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς θωπείας ἃς ἐπιδαψιλεύουσι πρὸς τοὺς ξένους ναύτας οἵτινες προσέρχονται εἰς βοήθειάν των.

Προτιμᾶτε νὰ ἴδητε τὸν ἐγωϊστὴν οἷος παρουσιάζεται ἐν τῷ κόλπῳ τῶν ἡμετέρων πόλεων καὶ ἐν τῇ συνήθει τοῦ βίου καταστάσει; ἐστὲ ὁ μάρτυς ἑνὸς ἐκ τῶν μεγαλοπρεπῶν συμποσίων εἰς ἃ παρευρίσκεται τὸ ἐπαχθὲς πρόσωπόν του· ἐνταῦθα κυρίως ἐκδηλοῖ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν της, τὴν ὑπερβολικὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἰδίας του συντηρήσεως. Ἰδιοποιεῖται τὴν καλλιτέραν θέσιν· σφετερίζεται τὰ ἐκλεκτότερα ἐδέσματα· οὐδὲν ἔθιμον σέβεται· παραβαίνει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τοὺς κανόνας τῆς εὐπρεπείας· καταπιέζει τοὺς γείτονάς του διὰ τῶν ἀνοικείων τρόπων του· διὰ τῆς πλήρους παραλείψεως τῶν ὑπὸ τῆς ἐθιμοταξίας ἐπιβαλλομένων καθηκόντων, διὰ τῆς ἀπεριεσκεψίας τῶν ἐρωτήσεών του, διὰ τοῦ δεσποτισμοῦ τῆς συνομιλίας του· ἐν διαστήματι ὀλίγων δευτερολέπτων ἡ λαιμαργία του ἐξηφάνισεν ὅ,τι ὑπάρχει ἐκλεκτότερον καὶ μᾶλλον ἐπιζήτητον. Τὸ συμπόσιον ἐτελείωσεν· ἀποσύρεται εἰς τινα γωνίαν· φοβεῖται μὴ αἱ συνδιαλέξεις τῶν ἄλλων συμποσιαστῶν θορυβήσωσιν ἢ διακόψωσι τὴν ἥσυχον πορείαν τῆς πέψεώς του.

Ὁ ἐγωϊσμὸς δὲ εἶνε τὸ σύνηθες ἐλάττωμα τῶν ἀγάμων καὶ πάντων τῶν ἀνθισταμένων εἰς τὸ ὁρμέμφυτον τῶν κοινωνικῶν σχέσεων· εἶνε προσέτι τὸ ἐλάττωμα τῶν γερόντων, τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν καχεκτικῶν. Παρατηρήσατε τὸν ὀχληρὸν ἐκεῖνον θνητὸν ὅστις πρὸ πολλοῦ κατατρύχεται ὑφ' ὅλων τῶν συμπτωμάτων τῆς ὑπογονδρίας. Ὁ ὑπέρμετρος ἔρως τοῦ βίου ὁδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὰ μεταλλικὰ ὕδατα· εἶνε ὁ ἐντελὴς τύπος τοῦ ἐγωϊσμοῦ. Μόλις ἐγκαθίσταται καὶ ἀπασχολεῖ μόνος ὅλους τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ξενοδοχείου· ἡ φωνή του ἐπικρατεῖ τῆς φωνῆς πάντων τῶν προσελθόντων· τρέχει πρὸς ζήτησιν ἰατρῶν· κατενοχλεῖ αὐτοὺς δι' ἀνωφελῶν καὶ ἀηδῶν λεπτομερειῶν· δὲν ὁμιλεῖ αὐτοῖς ἢ περὶ τῶν ἐντεραλγιῶν του, περὶ τῶν ἐπιπόνων πέψεών του, κ.τ.λ. Ἐὰν διηγῆται τις αὐτῷ τὰ πάθη τῶν ἄλλων, φαίνεται ἀφῃρημένος καὶ ὀνειροπολῶν· ἀγνοεῖ τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὰς λύπας. Δὲν ὑπάρχει ἀπολύτως δι' αὐτὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἢ μία καὶ μόνη συμφορά· ἡ νόσος ὑφ' ἧς προσεβλήθη.

Παρατηροῦσιν οἱ φυσιολόγοι ὅτι τὸ αἴσθημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἀπαντᾷ συχνότερον ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ ἢ ἐν τῇ ἀτελείᾳ τοῦ φυσικοῦ ἡμῶν ὀργανισμοῦ. Ἐὰν ἐδύνατό τις κατὰ θέλησιν ν' ἀφαιρέσῃ ἀλληλοδιαδόχως μίαν ἢ δύο αἰσθήσεις ἀτόμου τινὸς καὶ νὰ ἐλαττώσῃ αὐτῷ οὕτως τὴν φυσικὴν δύναμιν τῆς σχέσεως, ἤθελεν αὐξήσει τὴν ἀτομικότητά του. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περίεργοι ἐγένοντο παρατηρήσεις εἰς τὰ Καταστήματα τῶν Κωφαλάλων καὶ τῶν Τυφλογενῶν. Μετὰ ποίας ἀπληστίας οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν διενέμοντο τὰ λάφυρα τῶν συμμαθητῶν αὐτῶν ἐκείνων οἵτινες ὑπέπιπτον εἰς ἀσθένειάν τινα. Ἐντεῦθεν προέρχεται ἡ κατὰ τεὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἀπαγόρευσις ὑπὸ τοῦ περιφανοῦς Ἀββᾶ Sicard τοῦ εἴδους τούτου τῶν διανομῶν. Ἔλεγεν ὅτι αὗται ἦσαν λίαν λυπηραὶ διὰ τὴν ψυχὴν καὶ ὅτι καθίστων πολὺ φανερὰν τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων. Οἱ εὐήθεις, οἱ ἠλίθιοι καὶ διάφοροι παράφρονες ζῶσιν ὁμοίως ἐν πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ ἀπὸ παντὸς τοῦ περικυκλοῦντος αὐτούς· βιοῦσιν ἐν διαρκεῖ ἐγωϊσμῷ.

Ἡ λέξις ἧς χρῶνται ἵνα παραστήσωσι τὸ ἴδιον αἴσθημα, περὶ οὗ ὁ λόγος, εἶνε μία τῶν ἐπιτυχεστέρων τῆς ἡμετέρας γλώσσης· εἶνε λίαν κατάλληλος ὅπως ἐκφράσῃ τὴν ἐνδόμυχον ταύτην κίνησιν τῆς ψυχῆς δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος διευθύνει τὰς ροπάς του πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀφίσταται τοῦ ἀγαθοῦ ὅπερ ὤφειλεν ἢ ἐδύνατο νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ὁμοίους του. Ὁ ἐγωϊσμὸς εἶνε ἡ κορωνὶς τῶν προσωπικῶν ἡμῶν παθῶν. Εἶνε ἀσθένεια δυστυχῶς κοινοτάτη, διακυβεύουσα πολλάκις τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἐκδηλωθεῖσα ὑπὸ πολλὰς μορφὰς κατὰ πάσας τοῦ πολιτισμοῦ τὰς ἐποχάς.

Εἰ καὶ τὸ αἴσθημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀποβαίνει οὐδὲν ἧττον μισητὸν ἐλάττωμα, ἐὰν μὴ περικλείηται ἐντὸς νομίμων ὁρίων. Ὁ ἄνθρωπος ὁ παραγνωρίζων τὰς κοινωνικάς του σχέσεις εἶνε πάντοτε ἔνοχος πρὸς τοὺς ὁμοίους του. Διὸ εἶνε ὁμολογούμενον ὅτι ἔπρεπε νὰ κρύπτωμεν ἐπιμελῶς τὸ πρῶτον τοῦτο ἐλατήριον τῆς ἡμετέρας διαρκείας καὶ διατηρήσεως. Εἶνε ἐλάττωμα αἰσχυντηλὸν ὅπερ δὲν ἐπιδοκιμάζει τις πλειότερον τῆς φιλαργυρίας.

Ὁ ἐγωϊστὴς λοιπὸν εἶνε ὖν οὐσιωδῶς ἀντικοινωνικόν· εἶνε δοῦλος στρεφόμενος ἀκαταπαύστως περὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ὀργανισμὸν καὶ μὴ ἀναγνωρίζων ἕτερον νόμον ἢ τὸν ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ ἐπιβαλλόμενον· διατελεῖ, τρόπον τινά, ὑπὸ τὴν δουλείαν τῶν βαναυσοτέρων ὀρέξεών του· δὲν βλέπει πρὸ αὐτοῦ ἢ τὸ παρὸν καὶ διέρχεται τὸν βίον αὐτοῦ ὁλόκληρον διευθετῶν τὴν ὑλικήν του περιουσίαν· οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην καταβάλλει προσπάθειαν ἵνα ὑπερβῇ τὸν κύκλον τῶν κινούντων αὐτὸν συμφερόντων. Μόνον περὶ τῶν στιγμιαίων ἀπολαύσεων ἀπασχολεῖται ὁ νοῦς του. Θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς τὸ πρῶτον καὶ σπουδαιότερον μέρος τῆς δημιουργίας· πρωτᾷ ὅλων τὴν ἀφόρητον ἀτομικότητά του· οἰκειοποιεῖται πᾶν ὅ,τι τὸν ἐνδιαφέρει.

Τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι ὁ ἐγωϊσμὸς δύναται

νὰ συμμιχθῇ μετὰ τῶν φύσει γενναιοτέρων παθῶν; Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐξ αὐτοῦ ἐμπνεόμενος καὶ ἐν αὐτῷ ἀκόμη τῷ αἰσθήματι τοῦ ἔρωτος εἶνε ὅλος προσωπικότης. Θέλει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν χεῖρα νέας γυναικὸς καθ' ὅλα τελείας, ἧς ἡ λαμπρὰ περιουσία θὰ ἐδύνατο ν' αὐξήσῃ τὴν ἰδικήν του· γοητευμένος ἐκ τῶν θελγήτρων της, ἀλλὰ κυρίως ἐκ τοῦ πλούτου αὐτῆς ἁρπαζόμενος, ὀλίγον φροντίζει ν' ἀγαπηθῇ παρ' αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ τὴν θυσιάσωσιν εἰς τὰς ἐπιθυμίας του· οὐδὲν θέλει νὰ διανείμῃ μετὰ τῆς μελλούσης συντρόφου του· δὲν ἐποφθαλμιᾷ ἢ νὰ καταστῇ κύριος αὐτῆς· ἡ προῖξ καὶ ἡ ὑπακοή της τῷ ἀρκοῦσι· θὰ διαμείνῃ μόνος καὶ πρὸς τὴν στενοτέραν ἀκόμη τῶν σχέσεων.

Ὑπάρχουσι περιστάσεις καθ' ἃς ὁ ἐγωϊσμὸς καταλαμβάνει καὶ διαφθείρει τοὺς ἀνθρώπους ἀθρόους· τοιοῦτος εἶνε ὁ χαρακτηρίζων τὴν πτῶσιν τῶν κοινωνιῶν· ὁ ἐγωϊσμὸς οὗτος ἔκαμε νὰ νομίσωσι φιλόσοφοί τινες ὅτι τὸ προσωπικὸν συμφέρον ἦτο τὸ μοναδικὸν ἐλατήριον τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀττικοῦ πρὸς τὸν Κικέρωνα δύνανται νὰ παράσχωσιν ἡμῖν ἰδέαν περὶ τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς εἰς τὸν τρόπον τοῦ αἰσθάνεσθαι τῶν Ρωμαίων. Τὴν πρὸς τὴν πατρίδα γλυκεῖαν ἀφοσίωσιν εἶχε διαδεχθῆ ἀφροντισία διὰ τὸ Κράτος, ὑποθαλπομένη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐπικούρου, ἀρχῶν μεγάλως δικαιουσῶν τὴν κακὴν ἰδέαν ἣν ὁ Κάτων εἶχε περὶ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας.

Κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους ὡμίλησαν ἄλλως τρόπους περὶ τῆς περιφήμου ἐκείνης αἱρέσεως ἥτις εἶχε ποτὲ διασπαρῆ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἥτις εἶχεν ἀναβιβάσει εἰς σύστημα, τὸ αἴσθημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ. Οἱ ὑποτιθέμενοι οὗτοι σοφοὶ ἠξίουν νὰ μὴ ἐμβάλλῃ τις ἐν τῇ ψυχῇ ἢ αἰσθήματα γλυκέα. Ἀπώθουν τὰ βίαια συναισθήματα· ἡδέως καὶ ἠρέμα ἀνελίκνιζον τὸ ἀνθρώπινον σύστημα καὶ εἰς τὸ θέλγητρον τοῦτο, ὅπερ δὲν δύναταί τις νὰ ὁρίσῃ, παρεῖχον τὴν ὀνομασίαν ἡδονῆς. Ἐδύνατό τις νὰ συγκρίνῃ αὐτοὺς πρὸς τὰς ζωηρὰς καὶ λαμπούσας ἐκείνας χρυσαλλίδας αἵτινες ἀφαιροῦσι τὸν χυμὸν ἐξ ὅλων τῶν ἀνθέων. Ἦσαν φαιδροὶ κοσμοπολῖται, ἀγνοοῦντες καὶ τὴν θλῖψιν αὐτὴν ἣν προξενεῖ ἡ ἀπώλεια τῆς πατρίδος. Ἐκαρποῦντο μόνον τὰς γλυκύτητας τῆς φιλίας, ἥκιστα ἀνησυχοῦντες περὶ τῶν μεταβολῶν αὐτῆς. Δὲν συνεδέοντο ἢ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες συνετέλουν εἰς τὰς ἀπολαύσεις των. Ἐμπορεύοντο τρόπον τινὰ μετ' αὐτῶν τιμητικὰς ἐκφράσεις, φιλοφροσύνας, ὑπηρεσίας καὶ τὰ παρόμοια. Ἐπεδίωκον τὰς γυναῖκας χωρὶς οὐδεμίαν δι' αὐτὰς νὰ αἰσθάνωνται ἀνησυχίαν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς χάριν τῆς ἡδονῆς ἣν αὗται παρέχουσιν. Ἦσαν καθόλου ἀναίσθητοι πρὸς τὰς ἀπωλείας τῆς καρδίας καὶ τῆς τύχης. Ἡδονή τις τοὺς ἐγκατέλειπεν, ἔπρεχον κατόπιν ἑτέρας· ἀπέφευγον ὅλα τὰ μέρη ἔνθα ἦτο δυνατὸν ν' ἀπαντήσωσιν ἀντικείμενόν τι θλίψεως. Ἦσαν ξένοι πρὸς τὸ μῖσος, τὸν φθόνον, τὴν φιλοδοξίαν, πάθη λίαν δυσφόρητα διὰ τὸν βίον. Οὐδὲν ἐπόθουν ἐκ τῶν προξενούντων τὴν ταραχὴν καὶ τὴν σύγχισιν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς. Βεβαιοῦται ὅτι τοσοῦτον ἦσαν ἐπιεικεῖς διὰ τὰς ὕβρεις ὧν ἐνίοτε καθίσταντο τὸ ἀντικείμενον, ὥστε μόλις αὗται ἐπέφαυον τὴν ἐπιδερμίδα των. Ἡ ἀφροντισία των καθίστα αὐτοὺς ἀτρώτους πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰς δυσχερείας τοῦ βίου. Τέλος, τὸ μέγα ἀπόρρητον τῶν φιλοσόφων τούτων ἦτο νὰ καταστήσωσι τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς τῶν ἄλλων. Ἅπασα ἡ εὐτυχία αὐτῶν ἦτο ἐνδόμυχος καὶ συγκεντρωμένη ἐν ἑαυτοῖς. Εἶχον ἐκλεπτύνει τὸ δόγμα των μέχρι μετριάσεως τῶν ἡδονῶν ἵνα αἰσθάνωνται ταύτας πλειότερον. Ἠγάπων ἐν τούτοις τὴν πολυτέλειαν, τὰ ἐδέσματα, τὴν εὐωχίαν· ἐκαλλωπίζοντο ἐπιτετηδευμένως καὶ ἔφερον πορφύραν· ἦσαν μετριόφρονες ἐγωϊσταὶ ἐξ ἐκείνων ὧν παραδείγματα ἀνευρίσκει τις εἰσέτι καὶ παρ' ἡμῖν.

Δι' οἱουδήποτε τέλος θελγήτρου καὶ ἂν τὸ περικοσμήσῃ τις, τὸ ἀποκλειστικὸν αἴσθημα ὅπερ ὁ ἄνθρωπος ἐκδηλοῖ δ' ἑαυτόν, εἶνε ἀξιομίσητον. Δυσκόλως ἀνέχεταί τις τὸν ἀντικαθιζῶντα εἰς τὰ ἡδύτερα αἰσθήματα τὰς κοινοτέρας ὀρέξεις του. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, εὑρίσκεται εἰς διαφωνίαν πρὸς τοὺς ὁμοίους του· διάγει ξένος πάσης στοργῆς καὶ πάσης σχέσεως· εἶνε ἀποκεχωρισμένος ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τοῦ συνέχοντος ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ κοινωνικοῦ σώματος· οἱ σύγχρονοί του τὸν ἀπωθοῦσιν ὡς κακὸν τοῦ βίου συμπότην· ὁ θάνατός του δὲν διεγείρει τὴν ἐλαχίστην λύπην. Ὁ κόσμος περιχαρὴς ἀπαλάσσεται τοῦ ἀνωφελοῦς ἀνθρώπου, ὅστις μετ' οὐδενὸς ἠθέλησε νὰ διανείμῃ οὔτε τὰς ἡδονάς του, οὔτε τὴν εὐτυχίαν του.

Α. Ι. Ραλλιτσας.

ΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΤΙΑΣ

Ἡ ἀρχαία δημοκρατία τῆς Ἐνετίας ἦτο διηρημένη εἰς δύο δημοκρατίας: τὴν τῶν Ἐνετῶν καὶ τὴν τῶν περιστερῶν. Ὁ ἐκ θαλασσοπόρων οὗτος λαός, ὅστις εἶχεν οἰκοδομήσει τὴν πρωτεύουσάν του ἐπὶ τοῦ πελάγους, ἠγάπα τὰς περιστεράς, οὐχὶ βεβαίως διὰ νὰ τὰς θέτῃ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὅπως τὰς ἀγαπῶμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ διότι τῷ ἐνεθύμιζον τὴν περιστερὰν τοῦ Νῶε. Αἱ περιστεραὶ τῆς Ἐνετίας καθίπταντο οἰκείως ἐφ' ὅλων τῶν πλοίων ἅτινα μετὰ μεμακρυσμένον ταξείδιον, ἐπλησίαζον πρὸς τὸ Λίδον. Βλέποντες τὰς περιστεράς, οἱ Ἐνετοὶ ἐχαιρέτιζον ἤδη τὴν Ἐνετίαν ὡς ἐγὼ χαιρετίζω μακρόθεν τὴν Γαλλίαν ὅταν ἐφημερὶς τῶν Παρισίων ἐξαπλοῖ τὰς πτέρυγάς της εἰς τὸ καφενεῖον Φλοριάν.

Ἐνετοί τινες, ποιητικώτεροι ἀπήρχοντο τῆς

Ἐνετίας φέροντες ἐκεῖθεν μεθ' ἑαυτῶν περιστερὰς ὡς ἔμψυχον ἐνθύμημα τῆς ἀπομεμακρυσμένης πατρίδος, πρὸ πάντων ὅμως ἵνα τὰς μεταχειρισθῶσιν ὡς ἀγγελιαφόρους τοῦ ἔρωτος. Πολλάκις αἱ περιστεραὶ ἀπελύοντο χιλίας λεύγας μακρὰν τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἵνα φέρωσι τὰ εὐαγγέλια εἰς γυναῖκα πεφιλημένην. Ἡ περιστερὰ ἔφθανε τάχιστα μετὰ ταινίας ἐχούσης τὰ χρώματα τῆς Ἐνετίας. Ἦτο τὸ σημεῖον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χαρᾶς. Ἀλλὰ πολλάκις πάλιν ἡ περιστερὰ ἐπανήρχετο ἔχουσα τὴν μίαν τῶν πτερύγων τετραυματισμένην διότι ἔφερεν εἴδησιν πένθιμον· τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν εἶχον ἀπολύσει ἐν μέσῳ τῆς ἀγωνίας ναυαγίου· εἶχε λάβει τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν καὶ ἔδιδεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐπάνοδόν της· καθότι ἅπασαι αἱ νεάνιδες αἱ περιμένουσαι τοιοῦτον ἀγγελιαφόρον, θυγατέρες πατρικίων, ἢ κόραι τοῦ λαοῦ, ἐπορεύοντο καθ' ἑκάστην ὅπως ἐξετάσωσι τὰς περιστερὰς τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ ἐρωτήσωσιν ἑκάστην αὐτῶν μὴ εἶχεν ἐπιστολὴν δι' αὐτάς.

Πολλὰ ὑπάρχουσιν ἀνέκδοτα περὶ τῶν περιστερῶν τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἕκαστος διηγεῖται τὸ ἐδικόν του· δὲν θέλω τὰ ἐπαναλάβει πάντα, ἀλλὰ θὰ διηγηθῶ γεγονὸς ὅπερ μοι ἀπέσπασε δάκρυα.

Δυστυχεῖς περιστεραὶ τῆς Ἐνετίας! Ἐπῆλθεν ἡμέρα καθ' ἣν οἱ Ἐνετοὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτῶν βέβηλον χεῖρα, τοῦτο δὲ κατὰ τὸ 1849. Ἦτο ἔτι ἡ δημοκρατία τῆς Ἐνετίας, πρῶται ἀκτῖνες ἀνατέλλοντος ἡλίου, ἡλίου ὅστις δὲν ἔλαμψε μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς λαμπρότητος. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπέπεσον κατὰ τῶν περιστερῶν καὶ κατεβρόχθισαν αὐτάς. Πόσας ὅμως ἡμέρας εἶχον στερηθῆ τροφῆς! Ἐν μέσῳ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῆς ἀμύνης, καθότι ὅλοι ὑπερήσπιζον τὴν μητέρα αὐτῶν, τὰ τέκνα τῆς Ἐνετίας, εἶχον λησμονήσει ὅτι ἡ τροφὴ ἔλειπε παντοχοῦ πρὸ πολλῶν ἤδη ἡμερῶν. Ἤρχισαν λοιπὸν νὰ κυνηγῶσι τὰς περιστερές, καὶ ἂν πρέπῃ νὰ πιστεύσῃ τις εἰς τοὺς λόγους τῶν Ἐνετῶν, αἱ περιστεραὶ αἵτινες ἠδύναντο νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰς πλησίον νήσους, ἤρχοντο οὕτως εἰπεῖν ἑκουσίως νὰ θυσιασθῶσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Δημοκρατίας.

Πρέπει νὰ εἴπῃ τις προσέτι εἰς δόξαν τῶν Ἐνετῶν, ὅτι μετὰ τὴν πρώτην σφαγὴν, ἀπεφάσισαν πάντες ν' ἀποθάνωσι μᾶλλον ἢ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν ἐξολοθρευσμὸν τῶν ἀθώων τούτων ὅστις πάντως ἠδύνατο ν' ἀποβῇ ἀπαίσιος εἰς τὴν Ἐνετίαν.

Ἀπὸ τοῦ 1849, αἱ περιστεραί, αἵτινες οὐδόλως εἶναι μνησίκακοι, ἐξηκολούθησαν προσερχόμεναι καὶ λαμβάνουσαι τὴν τροφὴν των ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Ἐνετῶν. Πρέπει νὰ παρευρεθῇ τις εἴς τι τῶν συμποσίων των ἵνα λάβῃ ἰδέαν τῆς ἀξιοθαυμάστου οἰκειότητος αὐτῶν. Οὐδὲν τὰς πτοεῖ. Τὸ πολὺ πολὺ μόλις διὰ δύο πηδημάτων χαιρετίζουσι τὸν διαβάτην. Κάθηνται ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν γονδολιέρων· ἔρχονται πρὸς τοὺς ξένους καὶ τοῖς εὔχονται τὸ «καλῶς ἦλθες» εὐθὺς ὡς ταῖς ἀνοίξῃ τις τὸ παράθυρον. Ἐν ᾧ γράφω, ἰδοὺ δύο περιστεραὶ ζητοῦσαι τροφὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. Πρὸ ὀλίγου ἡ πωλήτρια ἥτις εἶναι ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἥτο περιεστοιχισμένη πανταχόθεν κατὰ τὸ πρόγευμα αὐτῆς. Ἡ καλὴ γυνὴ λίαν ταχέως ἐτελείωσε τὸ ἄριστόν της, τῇ βοηθείᾳ τῶν πτερωτῶν αὐτῆς συνδαιτυμόνων.

Ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν διαφόρων μνημείων τῆς Ἐνετίας μυριάδες ἀγαλμάτων, πήγασοι, χίμαιραι, λέοντες, φύλλα ἀκάνθου, ἅπασα ἡ ποικιλία τῆς γλυπτικῆς, ἅπαντα τὰ εἴδη τοῦ Μεσαιῶνος καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως. Δὲν εἰξεύρω ἂν αἱ περιστεραὶ τῆς Ἐνετίας ἀγαπῶσι τὰς τέχνας, ἀλλὰ φωλεύουσι πάντοτε ἐφ' ὅλων τούτων τῶν ἀριστουργημάτων. Ἂν ὑπάρχωσι τόσαι περιστεραὶ ὅσα καὶ γλυπτικὰ ἔργα, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θὰ ἀνέρχηται εἰς τρεῖς περίπου χιλιάδας.

Αἱ περιστεραὶ ἐφάνησάν ποτε ἐπαναστάτιδες. Πρωΐαν τινὰ καθ' ἣν ὥραν οἱ Ἐνετοὶ περιπατῶσιν ὑπὸ τὰ μέγαρα τῶν Procuratori, ἑκατοντάδες περιστερῶν καθίπανται ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, φέρουσαι τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτοι ἔχουσαι ἅπασαι περὶ τὸν λαιμὸν ταινίαν μὲ τὰ ἰταλικὰ χρώματα. Καὶ πάντες οἱ Ἐνετοὶ χειροκροτοῦσι μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Τίς εἶχεν ἀπολύσει οὕτως ἐπὶ τῆς πλατείας τοὺς φιλησύχους τούτους ἐπαναστάτας; Ἦτο θελκτικωτάτη ἡ εἰκὼν τῶν κυανῶν τούτων λευκοφαίων περιστερῶν μὲ τοὺς ροδόχρους ὄνυχας, αἵτινες ἐπέδων, ἀνίπταντο καὶ ἀνετίνασσον τὰ ζωηρὰ αὐτῶν χρώματα. Πᾶς τις εὐκόλως ὑποθέτει πόσα καὶ πόσα ψυχία ζυμαρικῶν ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ των!

Ἀπεπνίγησαν σχεδὸν ὑπὸ τῶν Θωπειῶν καὶ τῶν ζυμαρικῶν. Αἱ περιστεραὶ τοῦ Ἁγίου Μάρκου οὐδέποτε εἶχον παρευρεθῆ εἰς τοιαύτην ἑορτήν.

Ἀλλὰ δὲν ἦσαν μόνον Ἰταλοὶ ἐν Ἐνετίᾳ· οἱ κακόγλωσσοι λέγουσιν ὅτι ὑπῆρχον καὶ Αὐστριακοί. Ἰδοὺ πάραυτα μεγάλη ταραχὴ κατὰ τὸ στρατόπεδον, ὡς εἰ ὁ Κατιλίνας εὑρίσκετο εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ῥώμης. Αὐστριακοί τινες ἀξιωματικοί, προγευματίζοντες ἐν τῷ καφενείῳ Φλοριὰν τρέχουσιν εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ παρίστανται εἰς τὸ θέαμα ὡς ἄνθρωποι ἀγχίνοι, χωρὶς νὰ αἰτιῶνται τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουὴλ ἢ τὸν Γαριβάλδην, σκεπτόμενοι ὅτι, ἀφοῦ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐπέτρεπεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὴν Ἐνετίαν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀγανακτήσῃ διὰ τὴν πτερωτὴν ταύτην διαδήλωσιν.

Δυστυχῶς οἱ καταστρέφοντες τὰ ἔθνη, εἶναι συνήθως οἱ βασιλικοὶ οἱ ὄντες βασιλικώτεροι καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Προσῆλθον ὑπαξιωματικοί τινες οἵτινες ἀγανακτήσαντες ἐξέφερον τὴν λέξιν Ἐπανάστασις! Προέγραψαν μεταξὺ τῶν γονδολιέρων καὶ τῶν ἀγῶν καὶ τὰς περιστερὰς αἵτινες εἶχον συνωμόσει. . . Ἀπηγόρευσαν τὴν ἐκ τοῦ στρατῶνος ἔξοδον τῶν στρατιωτῶν, τὰ πυροβόλα τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐγεμίσθησαν σφαιριδίων καὶ οἱ πυροβοληταὶ περιέμενον μὲ τὴν θρυαλλίδα ἠναμμένην.

Οὐλαμὸς διῆλθε τὴν πλατεῖαν, καὶ μετὰ τρεῖς προσκλήσεις ἐπυροβόλησε, καὶ ὡς εἰς ὅλας τὰς στάσεις, προσεβλήθησαν οὐ μόνον αἱ στασιάσασαι περιστεραί, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκ περιεργίας παρευρισκόμεναι.

Φωνὴ ὀδυνηρὰ ἠκούσθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἐνετιαν. Νὰ φονεύσῃ τις τὰς περιστερὰς τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς ἐὰν προσέβαλλεν αὐτὸν τὸν Ἅγιον. Καὶ οἱ Ἐνετοὶ οἵτινες εὑρίσκοντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ τῆς πλατείας, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, ἔδραμον πρὸς τοὺς στρατιώτας καὶ παρεκάλουν αὐτοὺς μετὰ δακρύων, νὰ παύσωσι τὸν φόνον ὁρκιζόμενοι ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἤθελον λύσει τὰς ἐπαναστατικὰς ταινίας. Καὶ τῷ ὄντι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπανεκάλουν τὰς πεφοβισμένας περιστερὰς καὶ ἀπέσπων τὰς ταινίας.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα, περιστεραί τινες μᾶλλον φιλοπάτριδες τῶν ἄλλων ἀπεσύρθησαν ὑπὸ τὴν σκηνήν των καὶ ἐτήρησαν ἀγερώχως τὰ τρία χρώματα. Τὰς ἔβλεπέ τις ἐπί τινα ἔτι χρόνον ὅτε οἱ Αὐστριακοὶ δὲν διήρχοντο τὴν πλατεῖαν, ἱσταμένας ὑπεροπτικῶς ἀλλὰ καὶ πάντοτε ὀλίγον ἐξηγριωμένας. Ἐπὶ τέλους δὲν ἐφαίνοντο ὁλοτελῶς.

Ἐπανέρχομαι τέλος πάντων εἰς τὴν ἱστορίαν ἣν σᾶς ὑπεσχέθην.

Ἐγνώριζον τὴν μαρκησίαν Φελικίαν. . . ἧς τὸ μέγαρον κατοπτρίζεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Μεγάλης διώρυγος. Εἶχον θαυμάσει τὴν μικρὰν πινακοθήκην, δώδεκα ἀριστουργήματα.

Ἐνῷ ἐθαύμαζον τὰς εἰκόνας, εἶχον πολὺ ἐξετάσει αὐτὴν τὴν ἰδίαν, ὡς θὰ εἶχον πράξει εὑρισκόμενος ἀπέναντι ὡραίας εἰκόνος τοῦ Giorgione. Καὶ ὅμως ἡ καλλονὴ αὐτῆς, λέγουσιν οἱ Ἐνετοί, ἀπώλεσε πολὺ τῆς λαμπρότητός της ἀφότου θρηνεῖ τὴν Ἐνετίαν. Καὶ ἀπώλεσε μὲν τὸν σύζυγόν της, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἐνετίαν ὅμως πενθεῖ.

Ἐξῆλθομεν εἰς τὸν ἐξώστην, ἐκείνη μὲν χάριν τοῦ ἡλίου, ἐγὼ δὲ χάριν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Περιστεραί τινες, γνώριμοι ἦλθον πρὸς αὐτήν. Ἐθώπευσεν αὐτὰς μετὰ τοσαύτης στοργῆς, ὥστε συνεκινήθην.

— Ἀληθὲς πάθος, τῇ εἶπον.

— Ναί, μοι ἀπεκρίθη, αἱ περιστεραὶ αὗται εἶναι ἡ ὁρατὴ ψυχὴ τῆς Ἐνετίας. Βλέπετε αὐτήν, προσέθηκε λαμβάνουσα ὡραίαν περιστεράν, εἶναι καὶ αὕτη μία ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἀνύψωσαν τὰ ἰταλικὰ χρώματα.

— Ἀ! ναί, τῇ εἶπον, ἔμαθον ὅτι ὑπήγατε εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὴν ἡμέραν τοῦ φόνου τῶν ἀθώων, καὶ ὅτι ἐκοκκινήσατε τὰς λευκὰς ὑμῶν χεῖρας περιποιουμένη τοὺς τραυματίας.

— Ἀφοῦ σᾶς εἶπον τοῦτο, ἀπεκρίθη, θὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ τι ἂν μοὶ ὑπόσχεσθε ἐχεμυθίαν.

— Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι ὡς εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Δέκα, κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν καὶ οἱ τοῖχοι ὠρίλουν.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν πινακοθήκην καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀκολουθήσω.

— Σᾶς εἶχον ἀποποιηθῆ, μοὶ εἶπε, νὰ σᾶς δείξω τὴν εἰκόνα μου, διότι δὲν ἀφίνω κανένα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μικρὰν ταύτην πινακοθήκην, ὅπου ὁ σύζυγός μου εἶχε τὴν βιβλιοθήκην του.

Ὑπανοίξασα δὲ τὴν θύραν μοὶ εἶπε νὰ διέλθω πρῶτος.

Μόλις διῆλθον τὸν οὐδὸν τῆς θύρας καὶ ἐξεπλάγην ἀκούσας πτερυγισμοὺς περιστερᾶς.

— Μὴ φοβεῖσθε, μοὶ εἶπε. Σᾶς νομίζει Αὐστριακόν· ἀλλὰ θὰ τὴν καθησυχάσω.

Ἦτο μία τῶν περιφήμων περιστερῶν τῆς σάσεως. Ἔφερεν ἔτι περὶ τὸν λαιμὸν τὴν στασιαστικὴν ταινίαν. Ἡ μαρκησία ἐκάλεσεν αὐτήν, τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς της, τὴν ἐφίλησε καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ κεντήσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ ῥάμφους.

— Ἀλλὰ τὸ πτηνὸν τοῦτο εἶναι τὸ στρουθίον τῆς Λεσβίας, τῇ εἶπον·

— Ναί, καὶ ἂν δὲν ἐξηφανίσθη καὶ τοῦτο ὡς ἄλλα πολλὰ τοῦ εἴδους του, εἰς ἐμὲ ὀφείλεται τοῦτο, διότι ἐγὼ τὸ ἔσωσα. Τὸ καϋμένο τὸ μικρόν! ἦτο πληγωμένον, ἐτίναττε τὰς πτέρυγάς του. Τὸ ἔκρυψα καὶ τὸ ἔφερον ἐδῶ μετ' ἀληθοῦς λύπης. Ἰδέτε ἂν περιποιοῦμαι καλῶς τοὺς ἀσθενεῖς· ἰδοὺ αὐτὸ πλῆρες ζωῆς καὶ καλλίτερον ἢ ἄλλοτέ ποτε. Ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ τῷ ἀποδώσω τὴν ἐλευθερίαν του, καθότι θὰ τὸ φονεύσωσι.

— Δὲν δύνασθε νὰ κρατήσητε τὴν ταινίαν καὶ νὰ ἀπολύσητε τὴν περιστεράν; Ἂς εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν· ἤθελε βεβαίως προτιμήσει τὴν ἐλευθερίαν της ἐπὶ τῶν διωρύγων ἢ τὴν χρυσῆν φυλακήν της.

— Τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποφασίσω νὰ λύσω τὴν ταινίαν ταύτην. Ἡ περιστερά μου, ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἄνευ τῆς ταινίας της, δὲν θὰ ἦτο κάπως ὡς ὁ Μανῖνος ἄνευ τῆς σημαίας του, ἐπιστρέφων εἰς τὴν δούλην Ἐνετίαν;

Οὕτως ὡμίλησεν ἡ μαρκησία.

Ἡμέρας τινὰς μετὰ ταῦτα διεδόθη φήμη — καὶ πιστεύσατε, παρακαλῶ, ὅτι δὲν ἤμην ἐγὼ

καθόλου ἔνοχος τούτου—ὅτι ἡ μαρκησία ἔκρυπτεν ἀντάρτην εἰς τὸ μέγαρον αὐτῆς. Εἶπον μάλιστα ὅτι ἦτο αὐτὸς ὁ Ματσίνης... Ἡ ἀστυνομία, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ διοικητοῦ, διέταξε νὰ περικυκλώσωσι τὸ μέγαρον—κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν—ὅπως μὴ τοῖς διαφύγῃ ὁ συνωμότης.

Εἶχον λησμονήσει τὰ παράθυρα!

Ὅτε ἡ μαρκησία εἶδεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀπέβκινε σπουδαῖον, προσεπάθητε νὰ προσποιηθῇ ἀνησυχίαν καὶ φόβον. Προελθοῦσα εἰς προϋπάντησιν τῶν ἐξεταστῶν, παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ μὴ ἐπιμένωσιν εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην κατ' οἶκον ἔρευναν, ἥτις εἶναι τὸ αἴσχος τῶν ἐπαναστάσεων. Ἀλλ' ὅσον περισσότερον ἐκείνη ἐφαίνετο τρέμουσα καὶ τεταραγμένη, τόσον οἱ κύριοι οὗτοι τῆς ἀστυνομίας ἐθεώρουν βεβαίαν καὶ λαμπρὰν τὴν λείαν.

Διέρχονται τὸν οὐδόν, ἐρευνῶσιν ὅλην τὴν οἰκίαν. Ἡ μαρκησία εἶχε καταφύγει ἐντὸς τῆς μικρᾶς πινακοθήκης καὶ εὑρίσκετο ἐνώπιον τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου. Ἐκράτει ἐντὸς τῶν χειρῶν της τὸν ἀγαπητὸν δεσμώτην—τί λέγω; τὸν πεφιλημένον σύντροφον, ὃν ἐκάλυπτε διὰ δακρύων καὶ ἀσπασμῶν.

Ὅτε οἱ ἐξεταστὰι εἰσῆλθον, ἐστράφη ὑπερηφάνως πρὸς αὐτούς, τοῖς ἔδειξε τὴν περιστερὰ καὶ εἶπεν:

—Ἰδοὺ ὁ ἐπαναστάτης, ἰδοὺ ὁ συνωμότης, ἰδοὺ ὁ Ἐνετός!

Οἱ ἐξεταστὰι ἔδραμον πρὸς αὐτὴν ὡς μαινόμενοι, διότι οὐδὲν ἄλλο εὕρισκον εἰμὴ μίαν περιστερά, ἀλλὰ σταθερὰν ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ λάβωσι παρ' αὐτῆς τὴν ἐκδίκησίν των.

Ἀλλὰ κακῶς ὅμως εἶχον ὑπολογίσει τὰ πράγματα.

Ὅτε ἠθέλησαν νὰ τὴν συλλάβωσιν, ἡ μαρκησία ἀνύψωσε τὰς χεῖρας καὶ τῇ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν.

— Χαῖρε, φιλτάτη!

Ἡ περιστερά, ἥτις δὲν θὰ ἔφευγεν ἴσως ἂν τὸ μέγαρον δὲν ἦτο πολιορκημένον, ἀπέπτη παρευθύς.

— Πῦρ, ἔκραξε φωνὴ ὠργισμένη.

Πόσαι βολαὶ ἀντήχησαν; Οὐδεὶς τὰς ἐμέτρησεν. Ἐπυροβόλησαν ἄνωθεν, κάτωθεν, ἐπυροβόλησαν πανταχόθεν.

Ἡ μαρκησία ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς...

Εὐτυχῶς ἐκείνη ἐπεκάθησεν ὡς διὰ νὰ τῇ πέμψῃ τὸ ὕστατον χαῖρε, ἐπὶ τοῦ ἀκτινοβολοῦντος θόλου τῆς Santa Maria della Salute. Στιγμάς τινας μετέπειτα ἀπέπτη πρὸς τὴν Ἀδριατικήν.

— Τρέξατε εἰς τὸν τηλέγραφον, εἶπεν ὁ μᾶλλον φανατικὸς μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν· πρέπει νὰ δώσωμεν εὐθὺς τὰ διακριτικὰ σημεῖα εἰς τὰ σύνορα.

Ἡ μαρκησία δακρυρροοῦσα καὶ πλήρης χαρᾶς ἐκρότησε τὰς χεῖρας καὶ ἔκαμε βαθεῖαν καὶ χαριεστάτην ὑπόκλισιν εἰς τοὺς ἐξεταστάς.

Ὅτε τὸ γεγονὸς τοῦτο ἔγεινε γνωστὸν εἰς τὴν Βιέννην—διὰ τοῦ τηλεγράφου τῶν περιστερῶν—ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἔδωκε διαταγὴν νὰ σέβωνται καὶ νὰ τρέφωσι τὰς περιστερὰς τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἀδιακρίτως τῶν πολιτικῶν αὐτῶν φρονημάτων.

[Arsène Houssaye] ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΓΑΜΕΡ.

ΚΟΡΑΝΙΟΝ

Ἡ γέννησις τοῦ Μωάμεθ εἶναι σπουδαιότατον γεγονὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ· διότι ὁ Μωάμεθ παρέστησε πρόσωπον ἀποστόλου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῶν δοξασιῶν αὐτοῦ κατέκτησεν ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν παλαιὸν κόσμον. Δὲν εἶναι ὅμως ἀκριβῶς ὡρισμένος, κατὰ τοὺς ἱστορικούς, ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ· διότι ὑπολογίζουσιν ὅτι ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 63, κατὰ τὸ 632 ἔτος μ. Χ. καὶ ἀναβιβάζουσι τὴν γέννησιν αὐτοῦ κατὰ τὸ 569-570 μ. Χ. ἔτος.

Ἀνήκων ὁ Μωάμεθ εἰς τινα φυλὴν πολεμικήν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἡ γραφὶς ἦτο ἄγνωστος, ἔλαβε μὲν τάσιν φιλοπόλεμον, διὸ καὶ δεκατετραετὴς μετέσχε μάχης τινός· δὲν ἐγίνωσκεν ὅμως νὰ γράφῃ καὶ μόνον κατὰ τὴν περίοδον τῆς προφητικῆς αὐτοῦ, οὕτως εἰπεῖν, ἀποστολῆς, ἴσως ἐδιδάχθη παρά τινος Ἕλληνος ἢ Ἰουδαίου τὴν γραφήν. Τούτου ἕνεκα τὸ Κοράνιον, καίτοι ἐν τισι τεμαχίοις αὐτοῦ εὕρηται ὕψος λόγου καὶ ἐμπνεύσεις, δὲν ἔχει ἐσωτερικὴν εἰς τὰ μέρη αὐτοῦ συνάφειαν, καὶ πλείστας περιέχει ἀντιφάσεις καὶ ἐπαναλήψεις κατὰ κόρον, χωρίων τινῶν τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς ἠκρωτηριασμένων καὶ παραμεμορφωμένων. Πλειστάκις δ' ἐν αὐτῷ αἱ αὐταὶ ἰδέαι καὶ δοξασίαι, θρησκευτικαί τε καὶ πολιτικαί, ἐπαναλαμβάνονται, ὥστε, ὡς ὁ Ρενὰν φρονεῖ, τὸ Κοράνιον δύναται νὰ θεωρηθῇ συλλογὴ ἡμερησίων διατάξεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ διαφόρους περιστάσεις, τοῦ Μωάμεθ, καὶ φερουσῶν τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸν τόπον ἔνθα αὗται ἐξεδόθησαν.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ Κοράνιον διετηρεῖτο μόνον ἐν τῇ μνήμῃ τῶν μαθητῶν τοῦ Μωάμεθ, διὸ καὶ μετὰ πολλοῦ ζήλου οὗτοι ἀπεστήθιζον πολλὰ μέρη αὐτοῦ. Βραδύτερον δέ, ζῶντος ἔτι αὐτοῦ τοῦ Μωάμεθ, ἐγράψησαν πολλὰ μέρη αὐτοῦ ἐπὶ δερμάτων, ὠμοπλατῶν ζώων καὶ πλακῶν, ἅτινα διετήρουν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, οἱ *Κάτοχοι τοῦ Κορανίου* καλούμενοι. Ἐπείγουσα δὲ ἀνάγκη τῆς ἑνώσεως τῶν μερῶν τοῦ Κορανίου, κυρίως ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ Χαλίφου Ἀβουβέκρ, μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἰεμάμας, καθ' ἣν μέγας ἀριθμὸς τῶν κατόχων τοῦ Κορανίου ἀπωλέσθη. Ὁ Χαλίφης οὗτος, θέλων νὰ διασώσῃ τὸ *θεόπεμπτον βιβλίον*, ἐπρονόησε περὶ τῆς συνενώσεως τῶν διαφόρων τεμαχίων αὐτοῦ εἰς ἓν τεῦχος· τότε κατὰ πρῶτον ἐτακτοποιήθησαν τὰ κεφάλαια τοῦ Κορανίου. Οὕτω δὲ τὸ Κοράνιον διαρυθμισθέν, ἐδόθη τῇ Χάφιζα, ἥτις ἦν θυγάτηρ τοῦ Ὀμὰρ καὶ μία τῶν χηρῶν τοῦ Μωάμεθ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πάλιν τὸ κείμενον τοῦ Κορανίου ὑπέστη γλωσσικὰς ἀλλοιώσεις κατὰ τὴν ἔχουσαν αὐτὸ φυλήν, ἠναγκάσθη ὁ Ὀσμὰν κατὰ τὸ 650 μ.Χ. νὰ συστήσῃ ἐπιτροπήν, ἥτις συνέλεξε πάντα τὰ κείμενα, διερρύθμισε τὸ Κοράνιον καὶ κατέκαυσε τὰ λοιπά.

Τὸ Κοράνιον εἶναι γεγραμμένον κατὰ τὰς τότε Ἰουδαϊκὰς καὶ Χριστιανικὰς παραδόσεις καὶ τὴν Παλαιὰν Γραφήν, μὴ περιέχον οὐδὲν τεμάχιον πιστὸν καὶ ἀκέραιον ἰουδαϊκοῦ ἢ χριστιανικοῦ κειμένου. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἀποδέχεται τὸ *ἐνιαῖον* τοῦ Θεοῦ, ἀποκρουομένου τοῦ δόγματος τῆς Ἁγίας Τριάδος. Παρίστησι δὲ τὸν Θεὸν *ποιητὴν τοῦ κόσμου*, Δεσπότην ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, *φῶς* τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, *ἀλήθειαν*, πλάστην τοῦ ἀνθρώπου δόντα αὐτῷ μέρος τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Ἐνῷ δὲ πράγματι διὰ τῶν θείων τούτων ἰδιοτήτων ἀνυψοῖ τὴν διάνοιαν πρός τι θεῖον, αἴφνης καταβιβάζει αὐτὴν καὶ ἀπεικονίζει τὸν Θεὸν ὡς αἴτιον καὶ πηγὴν παντὸς κακοῦ, κηρύττων ὅτι ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ οὐδὲν κακὸν προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅτι ὁ φόνος ἐκ Θεοῦ προέρχεται.

Ἕτερα οὐσιώδη δόγματα τοῦ Κορανίου εἰσίν· *Τὸ πεπρωμένον* ἑκάστου ἀνθρώπου ἢ ἔθνους, διὸ οὐ μόνον τὸ τέρμα τῆς ζωῆς ἑκάστου ἀνθρώπου ὁρίζει τὸ *βιβλίον* (τὸ αἰώνιον βιβλίον τὸ περιέχον τὰς ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ), ἀλλὰ καὶ πᾶν ἔθνος ὅτι ἔχει τὸ τέλος αὐτοῦ. Ἡ *ἀνάστασις* τῶν νεκρῶν, ἡ *μέλλουσα ἀνταπόδοσις*, ἤτοι ὁ παράδεισος καὶ ἡ κόλασις. Καὶ ἡ μὲν κόλασις ἀπεικονίζεται φοβερά, ὁ δὲ παράδεισος πλήρης ἡδονῶν· κῆποι κατάφυτοι διαβρεχόμενοι ἐκ διαυγῶν ῥυακίων, ἔνθα ὑπὸ τὴν τερπνὴν σκιὰν τῶν δένδρων, ἀναμένουσι τοὺς πιστοὺς ὁτὲ μὲν νεάνιδες ἀθῶαι μελανόφθαλμοι, σεμνὸν ἔχουσαι τὸ βλέμμα, τὴν δὲ χροιὰν ὁμοίαν πρὸς ὠὰ στρουθοκαμήλου, τὸ δὲ στῆθος προέχον, ὁτὲ δὲ νέοι ὡς μαργαρῖται συνομιλοῦσι μετ' αὐτῶν περὶ τῶν ἐπιγείων.

Ἐνῷ δὲ τὸ Κοράνιον πολλαχοῦ μνημονεύει τοῦ Ἰησοῦ ὡς προφήτου, κηρύττει πόλεμον ἀδιάλλακτον κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων καὶ ἀποκρούει τὴν ἀνεξιθρησκείαν, διδάσκει τὸν φόνον τῶν ἀπίστων, ὁποιοδήποτε καὶ ἂν συναντήσωσιν αὐτοὺς οἱ πιστοί. Ἀφ' ἑτέρου παραγγέλλει τῷ δικαστῇ τὸ ἀμερόληπτον, τὴν πρὸς τὸν ἐχθρὸν εὐεργεσίαν, παρέχον λαμπρὸν ὑπόδειγμα εὐσεβείας καὶ ἀποδεχόμενον τὰς καλὰς πράξεις ὡς ἀνώτερα κοσμήματα τοῦ τε πλούτου καὶ τῶν τέκνων, καὶ τὴν δικαιοσύνην ὡς χαρακτῆρα εὐσεβοῦς ἀνθρώπου.

Κατὰ τὸ Κοράνιον ἐπιτρέπεται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου.[1]

* * *

Ὡς συγγραφὴ θεωρούμενον τὸ Κοράνιον,[2] καὶ ὑπὸ τὴν φιλολογικὴν ἁπλῶς ἔποψιν, ἔχει, καθὸ γεγραμμένον εἰς τὴν καθαρωτέραν Ἀραβικὴν γλῶσσαν, ὡς πρὸ τὸ ὕψος μέν, κομψότητα, καλλιέπειαν, μεγαλοπρέπειαν σχημάτων, ἁρμονίαν, διότι εἶνε σχεδὸν ἔρρυθμον, ὅθεν καὶ ἀναγινώσκεται ἐμμέτρως καὶ μετά τινος μέλους· ὡς πρὸς τὰς ἰδέας ὅμως, φαίνεται ἀλλόκοτός τις καὶ σκοτεινὴ συρράφη κοινῶν τόπων καὶ τετριμμένων παραγγελμάτων, καί που καὶ ἀντιφάσεων καὶ ἀτοπιῶν. Ὡς συνομολογηθὲν δὲ μετὰ θάνατον τοῦ συγγραφέως, οὐδεμίαν ἔχει μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ μερῶν ἀλληλουχίαν, οὔτε μέθοδον.

Καὶ ἐπειδὴ εἶνε γεγραμμένον εἰς ὕφος ἐμπνευσμένον, σκοτεινόν, ἀκατανόητον, ἐχρειάσθησαν πρὸς ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπομνήματα καὶ σχόλια δεινὰ καὶ σοφά, ἵνα μὴ εἴπωμεν σοφιστικά, καὶ οἱ σχολιασταὶ αὐτοῦ ἀριθμοῦνται καθ' ἑκατοντάδας, ὧν ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρεῖς μέτρησεν ὁ Ἀβδᾶς Τοδερίνης ἐν μόνῃ τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἁγίας Σοφίας, καὶ εἶχε δίκαιον ὁ Herbelot νὰ λέγῃ ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ὑπομνημάτων καὶ τὰ ὀνόματα μόνον τῶν τοῦ Κορανίου σχολιαστῶν ἤθελον ἀποτελέσῃ ὀγκώδη τόμον. Ὁ δὲ Χατζῆ-Κάλφας διηγεῖται, ὅτι ἡ ἑρμηνεία τοῦ Κορανίου ἡ γενομένη κατὰ διαταγὴν τοῦ Χαλέφ, ἡγεμόνος τοῦ Σιστάν, ἀποθανόντος τῷ 335 ἔτει τοῦ Χιτζρέ,[3] ἀπετέλει ἑκατὸν τόμους. Τῶν νο-

1. Ἐσταχυολογήθη ἐκ τῆς ἀρτίως ἐκδοθείσης μεταφράσεως τοῦ Κορανίου, ὑπὸ Γερασίμου Ι. Πεντάκη.

2. Τὸ Κοράνιον ἀποτελεῖ τὴν βάσιν, οὐ μόνον τῆς θρησκείας, ἀλλὰ καὶ τῆς νομοθεσίας ἢ τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῶν Μωαμεθανῶν. Ἑκάστου τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, πλὴν τοῦ Θ' μόνου, προηγεῖται ἡ ἐπίκλησις: Μπσισμ-Ἀλλαχ-ἰρ-ραχμὰν-ὑρ-ραχίμ (Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ οἰκτίρμονος καὶ ἐλεήμονος). Ἵνα δὲ μὴ δυνηθῇ τις νὰ τὸ νοθεύσῃ, ἐμέτρησαν οὐ μόνον ὅλους αὐτοῦ τοὺς στίχους, ἀλλὰ καὶ ὅλα του τὰ γράμματα, συμποσούμενα εἰς 323,015. Τοσαύτη δὲ εἶναι ἡ πρὸς τὸ βιβλίον τοῦτο εὐλάβεια τῶν πιστῶν, ὥστε οὐ μόνον φρονοῦσιν αὐτὸ ταμεῖον πάσης γνώσεως, θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης, καὶ τὴν φράσιν ἀμίμητον, ἀλλὰ καὶ Λόγον Θεοῦ συνυπόστατον αὐτῷ, δηλαδὴ ἄκτιστον, συνάναρχον καὶ αἰώνιον· ὅθεν καὶ οὐδέποτε ἀναγινώσκουσιν αὐτῷ ἐν τῷ λουτρῷ. Ἡ δὲ μεγαλητέρα παρὰ τῷ προφήτῃ χάρις καὶ ἡ δίδουσα πλειοτέραν εἰς τὸν Μουσουλμάνον ἀξίαν, μετὰ τὸ εἰς Μέκκαν ταξείδιον, εἶνε τὸ νὰ μάθῃ ἐκ στήθους τὸ Κοράνιον ἢ νὰ τὸ ἀντιγράψῃ διὰ καλλιγραφίας, καὶ τότε λαμβάνει τὸν τίτλον Χαφόζ, ὅπερ σημαίνει Φύλαξ, Ταμίας, conservator, καὶ δίδεται εἰς τοὺς μνημονεύοντας ἀπὸ στήθους τὸ ἱερὸν βιβλίον.

3. Ἡ ἐποχή, ἀφ' ἧς οἱ Μωαμεθανοὶ ἄρχονται τῆς χρονολογίας αὐτῶν, εἶνε τὸ Χιτζρέ, ἤτοι ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Μωάμεθ ἀπὸ τῆς Μέκκας εἰς τὴν Μεδίνην (16 Ἰουλίου 622 μ. Χ.). Ἀπὸ τοῦ Χιτζρὲ οἱ Εὐρωπαῖοι ἔπλασαν τὴν Ἐγέραν. Ἡ λέξις αὕτη εἰς τὸ Ἀραβικὸν δὲν σημαίνει φυγήν, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναχώρησιν (ἔξοδον) ἢ μετοίκησιν.

μικῶν ὅμως ἐξηγήσεων καὶ ὑπομνημάτων τούτων κύρος ἔχουσι μόνον αἱ τῶν τεσσάρων πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστοῦ· πᾶσα ἑπομένως νεωτέρα ἑρμηνεία ἢ μεταρρύθμισις θεωρεῖται παρὰ τοῖς ἀκριβολόγοις αὐτῶν ὡς καινοτομία. α΄Ἡ τῶν ὑπομνηματισμῶν θύρα ἐκλείσθη λέγουσιν. Ἡ ἐκ τοῦ ἀμεταβλήτου δὲ τῆς νομοθεσίας αὐτῶν στασιμότης αὕτη ἀπελπίζει τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν πρόοδον τῆς Τουρκίας· καθόσον, συνδεδεμένη μετὰ τῆς θρησκείας, δὲν ἐπιτρέπει οὐδεμίαν τροποποίησιν, ἐνῷ οἱ νόμοι τῶν ἄλλων ἐθνῶν, τελειοποιούμενοι καθ' ἡμέραν καὶ μεταρρυθμιζόμενοι πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας, εἶνε μεταβλητοὶ μὲν καθὼς αἱ σχέσεις, ὅσας γεννᾷ ὁ χρόνος, ἀτελεῖς δὲ πάντοτε καθὼς αἱ κρίσεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντοτε προοδευτικοὶ καθὼς αἱ γνώσεις των. Σ. Δ. Βρεντος.

Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγιαν.]

157.

Τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἡ δόξα σταθμίζεται κατὰ λόγον τῶν ἐνεργειῶν, τῶν γενομένων πρὸς κτῆσιν αὐτῆς.

158.

Κίβδηλον εἶναι ἡ κολακεία νόμισμα, κυκλοφοροῦν, τῆς ματαιότητος ἡμῶν ἕνεκα.

159.

Δὲν ἐξαρκεῖ ἡ μεγάλων προτερημάτων κτῆσις, ἀλλὰ προσαπαιτεῖται ἡ γνῶσις τῆς πρεπούσης αὐτῶν χρήσεως.

160.

Ὅσον λαμπρὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ πρᾶξίς τις, δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς μεγάλη, ὅταν δὲν ᾖναι τὸ ἀποτέλεσμα προθέσεώς τινος μεγάλης.

161.

Μεταξὺ τῶν κατορθωμάτων καὶ τῶν προθέσεων πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀναλογία τις, ἐὰν θέλωμεν νὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ ἐπιχειρήματος πᾶν δυνατὸν ἀποτέλεσμα.

162.

Ὁ γινώσκων τὴν τέχνην τῆς καλῆς τῶν μετρίων προτερημάτων χρήσεως ἐξαρπάζει τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ, καὶ πολλάκις φημίζεται ὑπὲρ τὸν ἔχοντα προτερήματα μεγάλα.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ Πταισματοδικείῳ:

Πρόεδρος πρὸς τὸν κατηγορούμενον.—Δὲν προσέχεις τὰ τέκνα σου καὶ δὲν τὰ περιορίζεις.

Κατηγορούμενος.—Ἀμ' καὶ νὰ θέλω, κύριε πρόεδρε, μπορῶ νὰ τὸ κάμω; Καὶ μηγάρις εἶνε ἕνα καὶ δύο, εἶνε μὲ συμπάθειο κάποιο δεκοχτώ.

(Γελᾷ τὸ ἀκροατήριον.)

Κατηγορούμενος στρεφόμενος πρὸς τοὺς γελῶντας.—Καὶ τί γελᾶτε τάχατες; ἂν 'μπορεῖτε φτειάξετε καὶ σεῖς τόσα!

* * *

Ἐν τῷ στρατῶνι:

Συνταγματάρχης (ἐπιθεωρῶν τὸ σύνταγμα.) Εἶσαι εὐχαριστημένος, λέγει πρός τινα στρατιώτην, ἐκ τῆς τροφῆς τὴν ὁποίαν σᾶς δίδουν;

Στρατιώτης. Μάλιστα, συνταγματάρχα.

— Πῶς γίνεται ἡ διανομὴ τοῦ κρέατος; Μήπως εἰς τινας δίδουν μεγαλητέρας καὶ εἰς ἄλλους μικροτέρας μερίδας;

— Ὄχι συνταγματάρχα, ὅλαι αἱ μερίδες εἶνε μικραί!...

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅποιος ἀλείφει τοὺς τροχοὺς τῆς ἁμάξης βοηθεῖ τὰ ἄλογά του.

*

Λόγος καὶ λιθάρι φεύγουν καὶ δὲν πιάνονται· ὅποιος λαλεῖ χωρὶς νὰ σκέπτεται, τουφεκίζει χωρὶς νὰ σημαδεύῃ.

*

Κοιμήσου χωρὶς δεῖπνον καὶ ἐξύπνησε χωρὶς χρέη. (Ἱσπανικαὶ παροιμίαι.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

∾ Κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου ὑπῆρχον ἐν Γερμανίᾳ 3,000 ἑταιρίαι γυμναστικῆς (σωματικῆς, ξιφομαχίας καὶ σκοποβολῆς), ἀριθμοῦσαι ὑπὲρ τὰς 300,000 μελῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ 20 μόνον τοιαῦται ἑταιρίαι, ὧν τὰ μέλη ἀνήρχοντο εἰς 2,000.

∾ Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας τὰ βιβλία ἦσαν τοσοῦτον σπάνια, ὥστε προσῆνται ἐστάλησαν ἀπὸ Γαλλίας εἰς Ῥώμην ὅπως ζητήσωσιν ἐν ἀντίγραφον τῶν συγγραμμάτων τοῦ Κικέρωνος, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐν Γαλλίᾳ τέλειον ἀντίγραφον!

∾ Ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀριθμὸς τῶν πενήτων τῶν ἀποζώντων ἐκ συνδρομῶν ἀνήρχετο ἐνέτει 1877 εἰς 735,526, ἤτοι εἰς 32 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Εκ Ἀναγνωστῆ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἐξημερίς τις τῆς Ἀλγερίας συνιστᾷ ὡς μέσον ἀλάνθαστον τῆς ἐξαφανίσεως τῶν κωνώπων, μυιῶν καὶ ἄλλων ἐντόμων, ἐνοχλητικῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐν ὥρᾳ θέρους, τὸ ἑξῆς ἁπλούστατον μέσον: Κρέμασον ἄνωθεν λύχνου καὶ ἐντὸς μετάλλου κομμάτιον κάμφορας, ἔχον μέγεθος ἴσον πρὸς τὸ τρίτον ὠοῦ ὄρνιθος, εἰς τρόπον ὥστε, χωρὶς ν' ἀναφλεχθῇ ἡ κάμφορα, νὰ ἐξατμίζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ὁ ἀτμὸς αὐτῆς ναρκώνει ἐντὸς τοῦ θαλάμου πᾶν ἔντομον.

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΝΙΒΙΟΥ, 15.